

Dunántúli Harangszó

A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

2015. TÉL

Szerkesztői sorok

Ad fontes, azaz vissza a forráshoz. Az ember mindig visszafelé tekint. Bezzeg a mi időnkben – mondja az idős nemzedék. A felgyorsult változások között már nem is tudjuk, hogy hány évet jelent az a bezzeg-idő. Hiszen nem emberöltőkről beszélünk már, csak évekről. Világot mozgató folyamatok is lejátszódnak néhány nap, vagy hónap alatt. Mi azonban szeretnénk mégis az igazi forrástól indulni, ahol élő vizet kapunk. Ehhez szeretnénk a Dunántúli Harangszó olvasóit is hozzásegíteni olvasnivalókkal és persze képi megjelenítéssel, konkrét igével, igehirdetéssel és a belőle gyümölcsöző életjelekről való beszámolókkal.

Ziermann Lajos karácsonyi igehirdetésének részletei és az esperesek havi igemagyarázatai a forráshoz nyúlnak vissza. Az ortodox karácsonyról, az Augustinusról szóló cikkek és Luther Magnificat igehirdetésének részletei útmutatást adnak a mai Krisztus-követőknek. Nagyobb terjedelemben számolunk be a nemescsói artikuláris napról, amely történelmi alappontot keresett a találkozásra. Az egyházmegyei beszámolókat követően az egyház legfontosabb, voltaképpen egyetlen küldetéséről, a misszióról kérdezzük az országos felelősöket. Az arckép most Rókusfalvy Pálról készült, míg a Kisharangszóban a fiatal felnőttek táboráról olvashatunk.

Ezekkel szeretnénk szomjúságot okozni Olvasóinknak, hogy az igazi forrásból merítsenek, aki ingyen ad az élet vizének forrásából mindenkinek ingyen (Jel 21,6). És ebben a szomjúságban már megtestesül a vágyunk az adventus Domini idején, és együtt szól az ének: Jöjj, népek megváltója!

Aldott ünnepi ráhangolódást kívánok!

**Koczor György szerkesztő,
terjesztési felelős**

ÍM, JÁSZLAD MELLETT TÉRDELEK

A napkeleti bölcsek a karácsonyi történet fontos szereplői. Nem véletlen, hogy az egyre szaporodó köztéri betlehemesek és a pásztorjátékok nélkülözhetetlen „kellékei” ők. Nem biztos, hogy hárman voltak, az evangélisták nem tartották szükségesnek, hogy létszámukról tájékoztassanak. Annyit tudunk róluk, hogy nem királyok voltak, hanem tekintélyes tudósok, bölcsek. A messiási keleten ők csak annyit olvastak ki az égitestek együtt állásából, hogy Izraelben egy különösen nagy, páratlan hatalmú uralkodó született. Nem tudjuk azt sem, hogy a kíváncsiság indította-e őket útnak, vagy a bölcsen előrelátó, e nagy uralkodóval minél hamarabb megkötendő szövetség reálpolitikai érdeke. De amit tudunk róluk, az méltán sorolja őket, a távolról érkezett jövevényeket a karácsonyi történet fontos szereplői sorába.

Újságunk címlapján a Budapest-Fasori evangélikus templom Benczúr Gyula által festett oltárképén találkozhatunk velük. Ők már megérkeztek oda, ahová elindultak. A képen a bölcsek tekintete a Krisztusban megtestesült Istenre irányul. Pedig csak egy szegényes körülmények között megszületett

csecsemőt láttak. Ajándékaikkal ki is fejezték, hogy minden látszat ellenére királynak tartották. Ez a felismerés, lényeglátás a betlehemi jászolbölcsoig vezető úton született meg bennük. Láttak egy jelet, az égitestek számukra fontos jelét. Komolyan vették, és elindultak. Hol máshol keresték volna az újszülött királyt, mint a királyi palotában? És amikor nem találták, mégsem fordultak vissza csalódottan, mert komolyan vették a hírt, amely Heródes írástudói szájából hangzott a születendő Messiásról szóló próféciaikban. *A jel és a hír együtt* kellett ahhoz, hogy elérjék céljukat. Hasonlóképpen a betlehemi pásztorok is az angyaloktól hallott hírre hallgatva, és az istállóban bepólyálva fekvő gyermek jelét komolyan véve érkeztek célba. Ezt követően a pásztorok is, a bölcsek is örömmel tértek haza.

Karácsony ünnepéhez minden évben hosszú út vezet, több-kevesebb fáradozással, rákészüléssel. De ma is csak azok érkeznek meg az ünnep céljához, lényegéhez, a testté lett Istennel való közösség karácsonyi örömeig, akik komolyan veszik a jászolbölcso önmagán messze túlmutató jelét, valamint a hírt, az evangéliumot. E kettő éppen elég a karácsonyi örömhöz. Minden egyéb ajándék ehhez képest csak ráadás.

**Kovács László
Fotó: Horváth Zoltán**

RÉSZLETEK ZIERMANN LAJOS SOPRONI LELKÉSZ 1927-ES KARÁCSONYI IGEHIRDETÉSÉBŐL

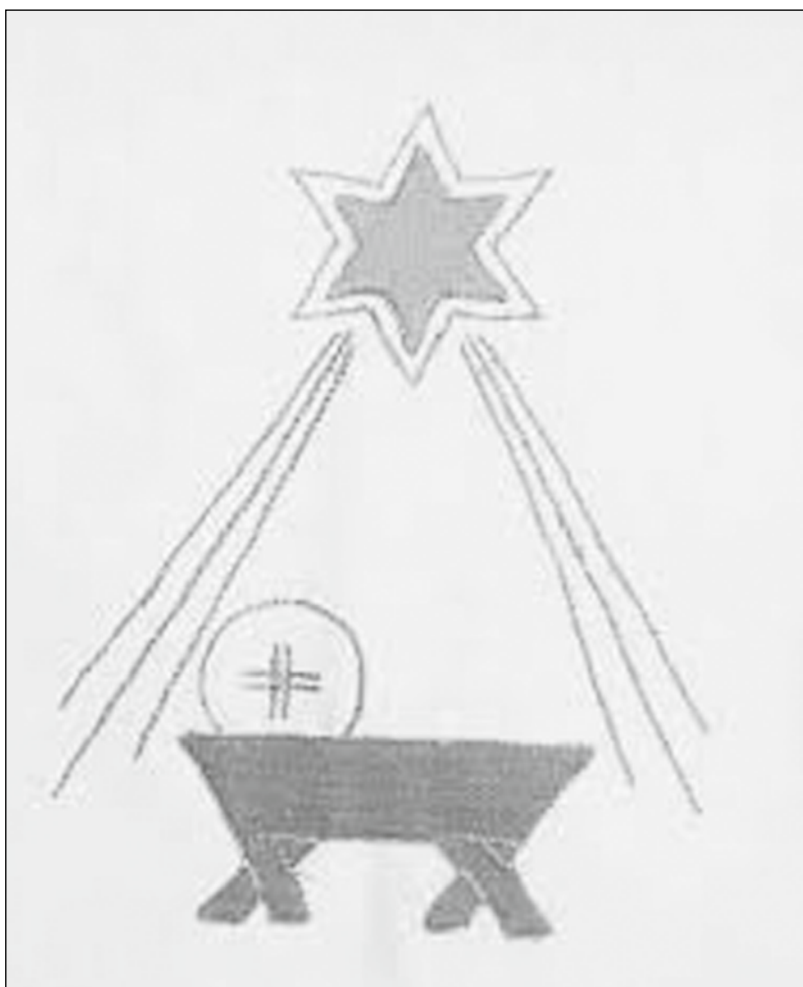
Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. (Jn 1,14)

Hogy az apostol a Jézus Krisztust itt igének mondja, annak megvan a maga magyarázata. Az igében kifejezzük gondolatainkat, érzéseinket, akaratunkat. Így Isten is kifejezte Jézus Krisztusban az ő szent akaratát, az ő legbensőbb érzelmeit, az ő legfenségesebb gondolatait. Az igébe sokszor beleöntjük egész szívünket. A Krisztusban tárta ki előttünk Isten az ő egész szívét. Amit Krisztus szól és tesz, azt Isten nevében és megbízásából mondja és teszi. Ha Krisztust hallgatjuk, és ha őt nézzük, tudjuk azt, hogy mit mond nekünk az Isten. Ezért mondja János evangélista Krisztust az igének.

„És amaz ige testté lett.” Micsoda öröm, micsoda ujjongás zendült az angyalok közt az égben! Micsoda örömeinek hangzott fel a mennyország boldog lakóinak ajakán. Testté lett az ige! János ezt így is mondhatta volna, hogy az ige emberré lett, de nem, ő azt írja: „Az ige testté lett!” Mi a test? Az Írás azt mondja: „Minden test olyan, mint a fű, és az embernek minden dicsősége, mint a fűnek virága, megszárad a fű, és annak virága elhull” (1Pt 1,24). János tehát evvel a szóval, „test”, rá akar utalni az emberi természetnek, amelyet Krisztus miérettünk magára vállalt, gyengeségére és elmúlására. Krisztus Urunk tehát a bűnös, gyenge, halandó emberi testnek alakjában jelent meg, hogy érezhesse a mi nyomorúságunkat, viselhesse a mi betegségünket, hordozhassa a mi fájalmunkat és elszenvedhesse a mi halálunkat, és mint Istennek ama báránya, ki elveszi a világnak bűneit, feláldozhassa magát miérettünk. Oh, valóban, közelebb már nem léphetett, mélyebbre már nem szállhatott le hozzánk, jobban már nem tudta megmutatni irántunk való nagy szeretetét. Ha egy atya szereti gyermekét, nem tud az a gyermek oly mélyen sülyedni a bűnbe, hogy az a szegény szülő megmentésére mindent el ne kövessen. Lássátok, a szeretetnek ez a törvénye nemcsak az emberben szólal meg, hanem az Istenben is. Ezért lett az ige testté, az Isten emberré.

(...)

Krisztus Urunk nem volt az első, aki az égből lejött a földre. Az ég lakói, Isten angyalai azelőtt is lejártak a földre, hogy büntessék, áldják, vigasztalják, gyógyítsák és megszabadítsák az embereket. De ők csak jövevények voltak itt. Lejöttek, és megint elmentek. De amaz ige testté lett, és lakozott közöttünk. Krisztus Urunk egy fedél alatt aludt az emberekkel, egy asztalnál evett, egy úton járt, egy csónakban evezett velük. Ő a bűnt kivéve hozzánk teljesen hasonlónak lett, úgyhogy 30 éven át jóformán senki sem sejtette, hogy honnan jött és kicsoda ő tulajdonképp. Lakozott közöttünk, nem úgy, mint a világnak hatalmasai, kik jól őrzött palotájukban visszahúzódva laknak, hanem mint a szegények

szegénye, kinek első fekhelye egy szegényes jászol volt, és akit legelőször egyszerű pásztorkok üdvözöltek. Később is a vámszedők és bűnösök barátjának nevezték (Mt 11,19). Lakozott közöttünk, úgyhogy bizalmas bátorsággal odaültek az emberek az ő lábaihoz. Úgy tett, mint az az áldott lelkű jó édesapa, aki nem restell leülni gyermekei közé a porba, és kedveskedik, enyeleg, játszadozik velük.

(...)

Amaz ige testté lett, és lakozott közöttünk, és lakozik közöttünk ma is, most is az igében, amelyet odahaza olvasunk, a templomban hallgatunk, a sakramentumban, amelyet magunkba fogadunk, a megáldott kenyérben és borban, amely drága örökkévaló jókat ígér nekünk.

(...)

Szeretném, ha János apostol mai szent leckéje nyomán ma különösképpen megbizonyosodtál volna a te mennyei Atyádnak végtelen szeretetéről is, s ha te is elmondanád: „Láttam az Istent színről színre, nem haltam meg, és megszabadult az én lelkem” (1Móz 32,35).

DECEMBER

Mert nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét. 2Tim 1,7

Túl elérhetetlen ez a messze magasban szárnyaló ige? Túl különös, ismeretlen életről beszél, amikor a félelmek nélküli, ugyanakkor erővel, szeretettel teljes, józan gondolkodású életről szól? Elvégre a mindennapi élet realitásai inkább földhöz tapasztóak: félelmekbe, gyengeségekbe, érzelmi vákuumhelyzetekbe, testi, lelki, szellemi függőségekbe ragasztanak. Minden bizonnyal.

Azonban valami egyértelmű: Isten is látja, hogy gyakran milyen reménytelennek ítéljük meg a saját helyzetünket. Isten is tisztában van vele, hogy az élet racionális tényeinek hatására már nemhogy a szárnyalásról, de bármiféle felfelé ívelő, emelkedő élet lehetőségéről is lemondunk. Ezért nem is akar ezen észérveinkkel vitába szállni, és a változtathatatlanak hitt meggyőződés ellenébe mennyei logikát állítani. Valahol egész máshol kezd: a szívet érinti meg. Az ő oldalán ott van a fenti pozitívumok világa, és itt vagyunk mi a másik oldalon, és valóban reálisan érzékelhető az, hogy micsoda szakadék tátong Isten között és miköztünk. De e tátongó űr felett ott a keskeny palló, a szív útja, amelyen Isten vezet. A félelmek nélküli biztonságot nem magunkban kell keresnünk, mert Isten adja azt. Mi, akik elindulunk a magunk félelmeivel, gyengeségeivel, bizonytalanságaival, érzékelhetjük, hogy Isten az, aki lépésről-lépésre megszabadít minket ezektől Krisztus kegyelmének bizonyosságával. A szívben minket eltaláló Krisztus-üzenet ad erőt, hogy ne nézzünk vissza az eddigi emberi tapasztalataink káoszára. Mert vannak olyan kegyelmi pillanatok, amikor az üzenet nem száll el a fejünk felett, hanem felemelnek minket egy új, eddig talán ismeretlen, vagy csak hírből ismert cél felé: a kegyelem Istene felé.

És ha a lélek ezt elfogadja, hogy őt a Krisztus kegyelme így vihesse, emelje és hordozza, akkor az életünk már nem a lemondást és a csüggedést fogja sugározni, hanem azt az életbiztonságot, amelyről ez az ige szól.

Gabnai Sándor

JANUÁR

És amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszkodotok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket. Mk 11,25

Isten népének vallásossága, hitélete, lelki élete, ami Izrael egész nemzeti, politikai, lelki életének a szívdobbanása, csak látszólag volt élő. Valójában üres volt és hiábavaló. Jézus egész munkássága alatt többek között ezt akarta tudatosítani népében. Erről van szó az igénket közvetlenül megelőző bibliai részben.

A terméketlen és öncélú vallásosság akkor fenyeget egy egyént vagy közösséget, amikor fontosabbá kezd lenni a megszokott fennálló rend, vagy a tradíció, mint maga Jézus Krisztus. Amikor Jézus helyébe lép mindaz a „járulékos elem”, amely gátolja azt, hogy egy közösség kövesse Jézust. Ha nem Jézus imádása, követése, a neki való engedelmesség van a középpontban, azonnal elfoglalja helyét valami más, akkor valami más körül szerveződünk, így az úgynevezett „hitélet” csupán vallásos tradíció vagy vallásos teljesítmény lesz. Lényegében minden emberi közösségünkben sajnos ez a minta. Munkahelyen, iskolákban, közösségekben nagyok az elvárások, hagyományok és követelések, amiknek meg kell felelni – ez válik központi dologgá. Kevés az az önzetlen ember, aki tényleg segíti a kívülről érkezőket, a segítségre szorulókat, a gyengék útját gondjaik megoldásához. Mi ennek a következménye? A kiüresedett és csak a külsőségekre koncentráló vallásosság miatt a keresztyének hiteltelenné válása. Az evangéliumot talán igyekeznek továbbadni, de csak minimálisan vonzó az ereje és hatása. Mondhatom akciódús keresztyénségben élünk, ami nem ritkán felmutat valami nagy, szép és eredményes dolgot, amire a világ kissé felkapja a fejét, amiről viszont Jézus azt mondhatja: én nem ilyen gyümölcsre gondoltam. Jézus a számára kedves gyümölcsöt így nevezi meg: Amit szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is azt cselekedjétek velük! Ha csak ezt az egyet tudná szívébe vésni és élni minden keresztyén ember, de más lenne a világ! A terméketlenség egyik fő okára világít rá havi igénk. Aki úgy imádkozik, hogy a szívében nincs megbocsátás valaki iránt, az ne csodálja, ha imádságai nem hallgattatnak meg és buzgó szolgálatkészsége, aktivitása ellenére nem lesz túl vonzó az ő keresztyénsége mások előtt. Imádkozni lehet otthon, templomban, egyedül és közösségben. De imádkozni tanulni csak Jézustól lehet. Jézus pedig azt tanítja, hogy az imádság megbocsátással kezdődik. Az enyémmel. Ha termő és hiteles keresztyén életet akarunk élni, engedjük, hogy Jézus mutasson rá, milyen gyümölcsöket és áldozatokat vár tőlünk, amiben gyönyörködik majd. Ő legyen középen és ne a mi elgondolásunk. Ő legyen, aki vezet ne a megérzéseink. Ő legyen, aki nemcsak zöld leveleket, hanem gyümölcsöt is talál életünk fűgefáján és nemcsak fűgeéreskor, hanem életünk minden idejében. Mert nem szezonális és fanyar, hanem folyamatosan érő és édes gyümölcsöt termő életre hívott el minket. Ámen.

Rostáné Piri Magdolna

FEBRUÁR

Ahogy engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben. Jn 15,9

Csak az tud szeretni, akit előtte már szerettek. Akit a megfelelő időben és megfelelő módon szerettek. Akit így szerettek, abból szeretetre méltó ember válik. Már egészen kicsi gyermekkorban, sőt már azt megelőzően is kimondhatatlanul fontos szerepe van az édesanya és gyermek szeretetkapcsolatának. Az a gyermek, akit nem taszítottak el maguktól szülei, akit következetes szigorral, ám egyszersmind törődő figyelemmel kísértek, szerettek, lélekben teljesen egészséges felnőtté válik. Felnőttként megfelelő módon szeretni csak az tud, akit az ilyen törődő és felelős szeretettel szerettek. Ennek a mindennapi tapasztalaton nyugvó ténynek a felismerésére és gyakorlására hív bennünket Jézus Urunk. Mintegy részt kínál számunkra is abból a csodás és egyben titokzatos szeretetkapcsolatból, mely az Atya és a Fiú kapcsolata. A Szentháromság belső egységének teljessége. Valljuk be, mindegyre nagyon rá is szorulunk. Hiszen az emberi szeretet nagyon gyakran kimerül. Kevés alkalom és idő kínálkozik számunkra, hogy feltöltsük kimerült készleteinket. Olyan sok az emberi súrlódás! Szinte oly kibékíthetetlenek közöttünk az érdekellentétek, hogy a szeretet, mely sok vétket elfedez (1Pt 4,8), kevés és töredékes bennünk. Nem ilyen az a szeretet, mely Istentől való. Erről azt mondja az Írás: E „szeretet soha el nem múlik.” (1Kor 13,8a) Jézus Urunk szeretetében megmaradni nem jelent mást, mint teljes és szolgáló alávetést az ő Lelkének, az ő akaratának. Rajta csüngeni, mint gyermek az édesanyján. Mert az ő személye és az ő szeretete igazi erőforrás. Olyan szeretet, amelyik nem mérlegel, nem keresi a maga hasznát, nem rója fel a rosszat, mindent eltűr, mindent remél (v.ö. 1Kor 13, 5-7), sőt tékozló nagylelkűséggel mindent nekünk ajándékozik. Életét életünkért. **Szarka István**

Karácsony januárban?

Mi már a feldíszített fenyőfákat bontjuk, és a karácsonyi ünnepkör utolsó nagy ünnepére, vízkeresztre készülünk, (melyet sajnos, már csak a gyülekezet legszorosabb magjával ünnepelünk), amikor a televízió hírcsatornái minden év január 6-án hírül adják, hogy kezdődik az ortodox karácsony. Az ortodox egyházak zöme – az orosz, a szerb, a grúz, az örmény valamint a jeruzsálemi ortodox – ugyanis mind a mai napig a Julián-naptárt használja, amely 13 nappal későbbre jár, mint a mi Gergely-naptárunk. Így a karácsony számukra is december 25-én van, csak a Julián-naptár alapján, és az ünnep előestéje, a mi szentesténk, december 24-e, mely a Gergely-naptár szerint január 6-ára esik.

Az ortodoxok számára az ünnep az esthajnalcsillag felbukkanásával veszi kezdetét. A család tagjai együtt figyelik megérkezését, ugyanis a hiedelem szerint ez a csillag vezette a bölcseket Máriához. A vacsora előtt a családfő imádkozik, és megtörik a böjti kenyeret. A falat kenyérrel az anya egy kanálka mézet ad mindenkinek, megáldja gyermekeit egyenként, hogy édes és termékeny legyen a következő esztendejük. De ahogy az életben is fel kell készülni a nehéz napokra, a méz után egy gerezd fokhagyma is jár a család tagjainak.

Az ünnepet negyven napos böjti periódus előzi meg, amely november 15-én veszi kezdetét. Ez azt jelenti, hogy november 15–december 25 között szerda és péntek kivételével tilos a tejtermékek és a tojás fogyasztása, de halat ehetnek. A böjt utolsó hetében, december 18-tól azonban már a hal fogyasztása is tilos. A böjti időszak első és utolsó napján szigorú böjt, „szárazevés” van előírva, hacsak nem szombatra vagy vasárnapra esnek, amikor fölmentés van a borra és az olajra. Az ünnep előtti utolsó hétvégén van az anyák, illetve az apák napja. Régebben ezt úgy ünnepelték, hogy a gyermekek Krisztus születésének legendáját felidézve nagy csillaggal járták a házakat, s adományt kérve egyházi énekeket adtak elő.

Oroszországban karácsony este a hívek összegyűlnek a templomnál az ünnepi körmenetre, melyre házilag készített lámpásokkal, gyertyákkal érkeznek. Az éneklés után mindenki otthon fogyasztja el a tizenkét fogásos szent vacsorát. A vacsora azért tizenkét fogásból áll, mert Jézusnak is tizenkét apostola volt. A hal, a kaviár, a tenger különböző gyümölcssei természetesen ilyenkor az orosz asztalon, mivel a tanítványok java része halász volt, és mi mást ehettek volna, mint amit a tenger adott. Az orosz karácsony másnapján az ortodox családok háza megnyílik, és kezdetét veszi az örömnünnep.

A szerb ortodox családokban január 6-án a családfő kora hajnalban kimegy az erdőbe, és kiválasztja a megfelelő fát, legtöbbször tölgyfát, keresztet vet, Istenhez fohászkodik, és a szentek áldását kéri, majd háromszori fejszecsapással a Szentháromság nevében levág egy szép gallyat, mégpedig úgy, hogy a levágott rész kelet felé essen le. Ezt a gallyat este beviszi a házba, s ezzel jelzi a karácsonyi ünnepek kezdetét.

A szerb ortodox egyház karácsony este egy egész éjszakás

virrasztást tart a templomokban. A mise este 7-kor kezdődik és legalább háromórás. Másnap reggel a gyerekek megkapják a karácsonyi ajándékaikat, melyekről úgy gondolják, hogy az angyalok hozták nekik. Majd következik egy újabb mise, ami két órán át tart. Végül a templomból az emberek hazamennek, és otthon folytatják az ünneplést.

Az ortodox karácsony leglátványosabb eseménye a száraz tölgyágak meggyújtása. Az ősi hagyományok szerint ezt otthon mindenki a saját udvarában tette meg, ma már azonban a városok főterén gyűlnek össze az emberek, és a magukkal vitt száraz ágat rávetik a közös nagy tüzre. Az égetéssel a telet, a sötétséget s a gonoszt égetik el.

A templomokban a leggyakrabban használt ún. Chrysostomus-liturgia (Aranyszájú Szent János által felépített liturgia) helyett Nagy Basilius liturgiáját (Nagy Vazul) ünneplik karácsonykor. Ez a liturgia valamivel hosszabb, gazdagabb, mint Chrysostomusé, ezen kívül pedig egyes imádságok és énekek szövegében különbözik tőle. Felépítése azonban ugyanaz. Három részből áll: az előkészületből, a katechumenek istentiszteletéből (ezen a keresztségre készülők is részt vehetnek) és a hívők istentiszteletéből, mely az úrvacsora szentségének szertartása. Az ortodox egyház karácsonykor az Ige megtestesülése, az Isten szeretete és az emberré lett Isten meghirdetése mellett az Isten dicsőségét hirdeti, vallja és éli át.

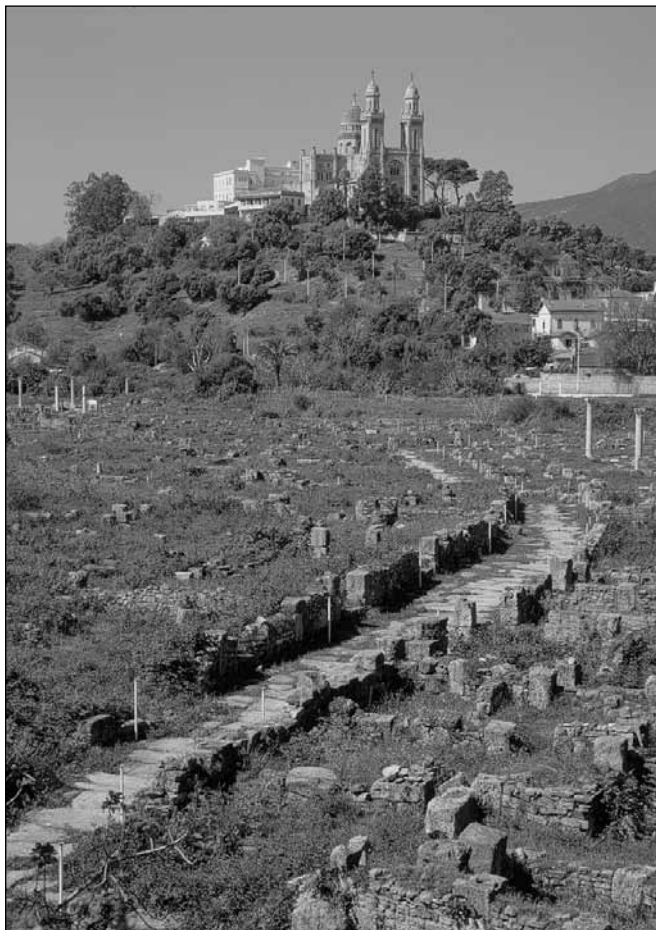
Egyházi költészetéből, melyeket istentiszteleteiken énekelnek, álljon itt kettő, hogy segítségünkre legyen nekünk, nyugati keresztényeknek a karácsonyi lelki készülődésben.

„Mint harmat a gyapjúfürtre, mint esőcseppek a földre, úgy szállottál alá Te a Szűz méhébe, Krisztus. Etiópok, tarsusziak, az arabok szigetei, Sába és Média egész földjének urai leborultak Előtted, ó Üdvözítő, Dicsőség a Te hatalmadnak, Urunk.”

„Különös és csodálatos titkot látok: mennyboltnak a barlangot, kerubi trónnak a Szüzet, és a jászolt hajléknak, melyben pihen az elférhetetlen Krisztus Isten, kit is énekelve magasztalunk.”

Isó Dorottya

Isten és a történelmi katasztrófa

Aurelius Augustinus (354-430) egyházatya az ókori történelem egy drámai korszakában, a Római Birodalom erőszakos felbomlása idején volt az egyik észak-afrikai város, Hippo Regius püspöke. Az ógyház legnagyobb jelentőségű teológusaként mint tudós és mint lelkipásztor is nagy érzékenységgel reagált a maga körül tapasztalt katasztrófára. Az Isten városáról (*De civitate Dei*) címen fennmaradt, nagy lélegzetvételi könyvében egyszerre rögzíti a felbomlás, a háborús erőszak és a birodalmi széthullás véres valóságát, s ugyanakkor kutatja a politika és a kereszténység, a történelem és Isten, az ideig valók és az örök isteni rendelések közötti feszültséget is. Témái és gondolatai éppen ezért nemcsak a saját korában, hanem az azóta visszatérő történelmi kataklizmák idején is gyakran válnak aktuálissá.

A Római Birodalom nyugati részének az összeomlásában döntő szerepet játszott az V. században megindult,

hatalmas méretű, kelet-nyugati irányú népvándorlás, melynek első nagyobb megrázkódtatását a hunokkal való megütkezés jelentette. Ezt követően számos germán, szláv és egyéb – köztük finnugor – törzs érkezett a kontinensre a X. századig. A 400-as évek első felében jelentek meg a germán vandálok is, akik Európán átvonulva és Észak-Afrikát letarolva végül dél felől, a tengeren keresztül érték el és prédálták fel Itáliát. Ennek során ostromolták meg a mai Algéria területén fekvő Hippo városát is, aminek tapasztalatai lecsapódtak Augustinus művében. Ebben két síkon fejti ki a keresztény tanítás nagy kér-

déseit: egyrészt az Isten és a gonosz „városának”, birodalmának lelki-teológiai feszültségében, egymással szembeni küzdelmük kibontakozásában, másrészt ennek az összeütközésnek az e világi vetületében, melynek szereplői a keresztény egyház, illetve a kereszténységet pártoló és pusztító politikai szerveződések, pogány közösségek.

Az egyház nehéz helyzetében – „amikor a félelem szorításában, a fájdalmak kínjaiban, a küzdelmek viszontagságaiban edződik” – a kereszténységet pártoló, majd államvallássá tevő Róma leáldozásával Augustinus mégsem a kereszténység pusztulását hirdeti. Az Isten országának a sorsát és kibontakozását nem köti sem a „keresztény birodalom”, sem a földi egyházszervezet kereteihez. A két város összeütközése elkerülhetetlen rossz az üdvösség győzelmének az útjában, melynek során jók és rosszak egymással keveredve élnek a földi közösségekben, és végső isteni elválasztásukig

fennáll elbukásuk, illetve megtérésük lehetősége: „a nyilvánvaló ellenség között is rejtőznek olyanok, akik társainkul rendeltettek annak ellenére, hogy még nem is tudják”.

Ezért árnyaltan kell megközelíteni a kialakult fegyveres konfliktust is, amely mérhetetlen szenvedést hozott mindenkire, de különösen a keresztények közösségére. Isten szándéka ugyanis a történelmi katasztrófák idején sem szenved hajótörést, még ha az emberek között lezajló események nyilvánvalóan ellene is mondanak az ő emberszeretetből fakadó szándékainak. Ugyanakkor a keresztényeknek okuk van megállni az Istenbe vetett reménységükben a kínzások, mészárlások, éhezések, fogságba hurcolás vagy a testükön elkövetett erőszak mindenféle formája ellenére is, ami „az emberek szemében is bizonyára súlyos és szörnyű dolognak látható, de az Úr szeme előtt drága az ő kegyeseinek a halála”. A kereszténység szenvedésén és bukásán gúnyolódóknak tehát tekintetbe kell venniük, hogy az Úr a legyőzött helyzetben levő híveit sem hagyja magára, bármiképp kínozzák is őket az emberi gonoszság és háború rettenetes hadi szokásai.

Mindezzel Augustinus visszautasítja azt a támadást is, hogy a kereszténységet pártoló Római Birodalom hanyatlása az isteni erők büntető ítélete lenne a krisztuskövető vallás felett a pogányok javára. A kereszténységet fenyegető civilizációs összeütközések ismétlődő kérdésfelvetése, hogy kit terhel a felelősség a történelmi tragédiák bekövetkeztéért – gondolhatunk itt például a XVI. századi török veszedelemre, de XX-XXI. századi véres történelmünkre is. Augustinusnál ez nem az egymással versengő vallások vagy állítólagos istenségek közötti erőviszonyok kérdése, hanem sokkal inkább az igazság és a bűn, az Isten és a gonosz városa egymásnak feszüléséből következő tragédia. Ez a tragédia ugyan nyomorúságot jelent az embernek és szomorúságot az Istennek, de az Isten országának eljövételét sem akadályozni, sem ellehetetleníteni nem tudja.

Dr. Korányi András

RÉSZLETEK LUTHERNEK A MAGNIFICATRÓL (Lk 1,46-55) ÍRT KÖNYVÉBŐL 1521.

E szent, dicsérő ének alapos megértéséhez előre kell bocsátani, hogy a magasztos Szűz Mária a Szentlélek megvilágosítása és tanítása nyomán saját tapasztalatból beszél. Mert Istent és az ő igéjét senki nem értheti helyesen, csak az, akinek a Szentlélek közvetlenül megadja. De senki nem kaphatja a Szentlélektől, csak megtapasztalás, keresés és megérzés útján. Az ilyen megtapasztalás a Szentlélek iskolája. Nélküle csak üres szó és fecsegés, amit tanítunk. Így van ezzel a Szent Szűz is. Amikor magán tapasztalja meg, hogy milyen nagy dolgokat cselekedett vele Isten – bár ő semmibe vett, jelentéktelen, szegény és lenézett volt –, akkor a Szentlélek tanítja arra a mély ismeretre és bölcsességre, hogy Isten olyan Úr, aki felmagasztalja a kicsinyt és megalázza a nagyot; röviden: összetöri, ami van, és rendbe teszi, ami összetört.

Ha egy másik szolgálólány kapta volna ezt az ajándékot Istentől, Mária annak éppúgy kívánta volna ezt a megtiszteltetést, mint önmagának. S míg magát erre méltatlannak, addig mindenki mást méltónak tartott volna. Sőt akkor is elégedett lett volna, ha Isten elvette volna tőle ezt a jótéteményt, és másnak juttatta volna. Önmagának nem tulajdonított semmit, Isten javait az ő szabad, független tulajdonának tekintette. Nem akart több lenni, mint ennek a vendégnek boldog szállása és készséges vendéglátója. Ezért is tarthatta meg ezt örökre. Íme, így kell Istent magasztalni, őt nagyra tartani, és magunknak semmit sem igényelni. Milyen nagy volt számára a bukás és bűnbeesés kísértése, nem kis csoda, hogy sikerült távol tartania magát a gögtől és elbizakodottságtól, noha ilyen nagy ajándékban részesült. Milyen csodás szív az ilyen! Isten anyjaként minden ember fölé emelve olyan egyszerű és higgadt maradt, hogy még egy szolgálólányt sem tartott volna kevesebbire önmagánál. Ó, mi szerencsétlen emberek! Ha csak egy kevés vagyon, hatalom vagy tisztelet adatik nekünk, vagy egy kicsit is csinosabbak vagyunk másnál, már nem tűrjük a kisebbet magunk körül, és fellengzősségünknek nincs határa. Hát még ha hatalmas vagyont szereznénk?! Azért hagy meg minket Isten szegénységben és nyomorban, mert elpazarolnánk drága ajándékait. Többre tartanánk ma-

gunkat, mint azelőtt. Ahogy gyarapodik vagy apad vagyunk, úgy nő vagy csökken bennünk a gög. Mária szíve azonban szilárd és változatlan marad, engedi, hogy Isten az ő akarata szerint munkálkodjék benne, s ebből a maga számára csupán vigaszt, örömet és Istenbe vetett bizalmat merít. Nekünk is ezt kellene tennünk, Magnificatunk akkor igazán szólna.

Ahogy már mondtam, az igazi alázat soha nem tud önmagáról, mert ha ennek tudatában volna, gögössé lenne. Sőt teljes szívével, minden figyelmével és érzékével a jelentéktelen dolgokhoz ragaszkodik. Szüntelenül azokra figyel, azokkal foglalkozik, s mivel ezekre néz, nem látja önmagát, tudomást sem vesz magáról, még kevésbé pedig a nagy dolgokról. A megtiszteltetés és a felmagasztalás ezért váratlanul éri, észrevétlenül lesz része benne, és amikor ez megtörténik vele, teljesen más dolgokkal van elfoglalva. Ezért mondja Lukács, hogy Máriát meglepte az angyali üdvözlés, és azt gondolta, ilyesmi vele meg sem történhet. Ha Kajafás lányához érkezett volna az angyal, ő nem sokat töprengett volna, hanem rögtön elfogadta volna a kegyelmet mint nagy jótéteményt.

Artikuláris nap – Háttér

A Dunántúli Harangszó nyári számának megjelenése óta egyházkerületünk életének legnépesebb eseménye a szeptember 27-én Nemescsóban megrendezett artikuláris nap, egyháztörténeti emléktúra volt. A mintegy ezernyolcszáz résztvevőt fogadó ünnep előkészítésében és lebonyolításában oroszlánrészt vállalt a házigazda gyülekezet, a lelkészházaspár, Kalincsák Balázs és Kalincsák Balázné Varga Katalin vezetésével. A gyülekezet önkéntesei a községi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium diákjaival együtt gondoskodtak a program zökkenőmentes lebonyolításáról. Köszönjük nekik!

Az artikuláris nap, vagy egyháztörténeti emléktúra ötlete 2013-ban merült fel, egy Manfred Koch burgenlandi osztrák szuperintendenssel való találkozás, megbeszélés alkalmával. Manfred Koch az első perctől támogatta az ötletet, és felajánlotta, hogy részt vesz a szervezésben, illetve anyagi támogatással is hozzájárul a rendezvény megvalósításához. Az ő javaslatára két évet szántak a szervezésre. Az időpontot 2015. szeptember 27-re tűzték ki.

Eredetileg több terv is született. Szó volt arról, hogy kétnapos legyen a program, melynek első napjára a fiatalokat, konfirmandusokat várták volna Magyarországról és Ausztriából is. Ezt azonban szálláshelyek hiánya miatt végül elvetették. Az artikuláris napot eredetileg szombatra tervezték. Végül azonban a vasárnap mellett döntöttek a szervezők, azzal a szándékkal, hogy minél jobban felidézhesük a korabeli körülményeket és hangulatot. Ennek jegyében több nyelven (magyarul, németül, szlovénül) ünnepeltük az istentiszteletet, amelyre – a résztvevők erejéhez mérten – gyalog, lovas kocsival vagy éppen lóháton érkeztek a résztvevők, fejükön kalapot vagy kendőt viselve. A délutáni program során a korabeli zenéből, valamint a magyar néphagyományokból kaphattunk ízelítőt. Emellett az artikuláris korszak jobb megismerését szolgálta az Evangélikus Országos Múzeum és a Soproni Evangélikus Gyűjtemény munkatársai által összeállított színvonalas kiállítás. A több helyről ideszállított tárgyi emlékek ebben az összeállításban csak ezen az alkalmon voltak láthatók. Az elkészült molinók viszont az egyházkerület tulajdonát képezik, és a tervek szerint vándorkiállítás módjára, a magyar és osztrák gyülekezetek által kikölcsönözhetőek, bemutathatóak a helyi közösségekben.

Összesen mintegy nyolcvan gyülekezetből érkeztek az artikuláris napra. Külön örömet jelentett, hogy az Ausztriából és Szlovéniából érkező vendégek mellett nemcsak a Dunántúlról, hanem Budapestről és Magyarországon más régiókból is érkeztek résztvevők az eseményre.

Kovács László

Parókusi alkalmassági vizsga

Kihelyezett parókusi alkalmassági vizsgálatra került sor október 5-én, hétfőn Balatonbogláron. A somogy-zalai egyházmegye esperesi hivatalában tartott megmérettetésen Pongráczné Győri Boglárka kaposvári beosztott lelkész adott számot elméleti és gyakorlati ismereteiről a püspökből, esperesből, felügyelő lelkészből és egyházközségi felügyelőből álló bizottság előtt. A lelkész nő megfelelt a vizsgán, így mostantól parókusi lelkészi állásra megválasztható.

AM

Bemutatjuk kerületünk legifjabb lelkészeit

Az idei év őszén – a nyelvvizsga sikeres megszerzését követően – további két lelkészjelölt ordinációját ünnepelhettük. Bence Győzöt október 30-án a budavári templomban, Györgyi Zsoltot pedig november 7-én Meszlenben avatta lelkésszé Szemerei János püspök. Kísérjük imádsággal a szolgálatba indulókat, hogy Isten áldása legyen életükön és munkájukon!

AM

Összeállította: Adámi Mária;
maria.adami@lutheran.hu

Ami ősszeköt bennünket

Szeptember végén a nivalai testvértelépülésünk mellett fekvő Haapavesi evangélikus gyülekezetének és a háborús veteránok kórusának közös szolgálatában gyönyörködhattunk Bakonycsernyén a délelőtti istentiszteleten. Felemelő volt hallgatni, ahogy vendégeink az általunk is kedvelt „Szólj boldog hálaének kezdetű” Sibelius éneket, melyet finn testvéreink magyar nyelven énekeltek. Az istentisztelet után közös ebédet vettünk részt a gyülekezeti teremben, majd a szőlőhegyen tettünk rövid látogatást, ahol vendégeink megízlelték a hegy gyümölcsét és a belőle készült nedűt. Finn barátaink a magyar Himnusz dallamaival vettek búcsút tőlünk, és így köszönték meg a szíveslátást.

Szarka István

Őszi megyei ifi hétvége

Október 2-4-ig a nagyvelegi kastélyban találkoztak az egyházmegye fiataljai. Nagy Gábor sűri lelkész személyes beszámolóján keresztül idézzük fel a hétvége élményeit: Erős vár a mi Istenünk! – hangzik a jól ismert köszöntésben, majd Böjtös Attila szolgálatában az esti áhítat zsoltárában is. Már az első mondatai után tapasztalom: a munkamegosztás gazdagít minket. De jó, hogy itt van, és jó, hogy én is itt lehetek. Bemutatkozások jönnek – a fél tábor bokodi, már nagyon hiányoztak a megyei ifiből – majd a játékok. Itt már nyoma sincs az ismeretlenség miatti feszengésnek – jó csapat lesz! Kicsoda számodra

Krisztus? – ez volt a hétvége mottója és a szombati beszélgetések témája. Jó beszélgetés alakult ki közöttünk. Voltak vélemények, élmények, megtapasztalások, melyekért hálás a szívem. Az ebédet melegíteni kellett. Időközben megjött Farkas Eta is, aki kiváló segítség volt a három férfi között a tarhonya szakszerű hevítésében – jó lett. Délután a sportpálya formált belőlünk egy közösséget: foci és méta volt műsoron. Az esti számháborúról és a meghitt, csillagos ég alatt eltöltött csendstétéről már csak hírből hallottam. Másnap 11-kor kezdődött az istentisztelet a gyülekezettel közösen. Megérkezvén kicsit

szomorúan láttam, hogy a lelkes csapat mostanra három főre apadt. De büszke is voltam rájuk, hogy ők még maradtak, nekik minden áldás kell, amit az Úr erre a hétvégére készített. Otthon, mikor az utolsó táboros kiszállt az autóból, így búcsúzott:

– Köszönöm a hétvégét!

Nagyvelegi örömnépepek

Szeptember 26-án Nagyvelegen egész napos hálaadó ünnepet tartottak, a kívül-belül megújult hittantermekért, a templomkertben épített közösségi kemencéért és Rajcsányi János korábbi nagyvelegi lelkészért, aki 200 esztendeje született, és aki az 1848-49-es forradalom és szabadságharc velegi hőse volt. Az ünnepi istentisztelet után Németh István felügyelő úr leplezte le Rajcsányi emléktábláját, majd az ünnepi közgyűlés keretében Farkas Gábor, falunk történetének megírója ismertette a forradalmár lelkész élettörténetét. A közös gulyásbéd végeztével kezdetét vette a kemence avatása, mely idén nyáron épült fel a falu lakosainak nagylelkű felajánlásaiból.

Míg a kemencében sült a cipó, addig a nyugdíjas klub adta elő népdalcsokrárt, és a Forгатós Néptáncgyűttes gyermek csoportja járta el vidám táncát. A napot egy vidám tárgymozgató meseelőadással zártuk. Reménységünk, hogy mindaz, amiért most hálát

adhattunk Istennek, sok áldást hoz majd közösségünknek!

Október 30-án a Budavári Evangélikus Templomban Szemerei János püspök úr lelkésszé szentelte Bence Győzőt, aki 2 éve már a nagyvelegi testvérek közösségében él. Először mint hatodéves teológiai hallgató találkozott a gyülekezettel, most pedig mint segédlelkész folytathatja szolgálatát Isten dicsőségére és a nagyvelegiek örömeire.

Összeállította: Szarka Éva lelkész; istvan.szarka@lutheran.hu

A 220 éves lébényi templom ünnepe

Az ünnepi istentiszteleten Szemerei János püspök 1Pt 2,4-5 alapján hirdette az igét. A liturgiában Kiss Miklós esperes, Koháry Ferenc helyi, Takács Eszter ötvenévi és Helmut Gerstner, alföldi bajor testvérgyülekezeti lelkész vett részt.

A közgyűlésen Hatos István felügyelő elsőként köszöntötte a megjelenteket. Külön szeretettel köszöntötte Helmut Gerstnert és a bajor gyülekezet küldöttségét. Elmondta, hogy az alföldi gyülekezettel több mint húszéves testvéri kapcsolat áll fenn, amelynek során nagyon sok támogatást és sok baráti gesztust kaptunk a német testvérektől.

Ezek után Koháry Ferenc lelkész ismertette a templom történetét. Elmondta, hogy a kezdeti nehézségek után 1795-ben felépült a templom. 100 évre rá új tornyot építettek, 1968-ban és 1988-ban volt nagyszabású renoválás külsőleg, akkor új toronysisak is épült. 1995-ben pedig belsőleg lett felújítva. A templom állapota - eltekintve a karzat megsüllyedésétől - jónak mondható. A mai ünnepre kisebb felújítással készült a gyülekezet, de a távlati tervek között szerepel egy pályázati úton történő nagyobb külső felújítás. Széles Sándor kormány megbízott köszöntésében elmondta, hogy nagy örömmel jött Lébénybe, mert tudja, hogy itt jó közösség volt és van. Isten igéjével áldást kívánt a templomra és a gyülekezetre. Felszólalási sorrendben dr. Nagy István államtitkár, Wandraschek Ferenc alpolgármester, Wandraschek Péter plébános, Helmut Gerstner lelkész, Takács Eszter ötvenévi lelkész és Kiss Miklós esperes köszöntötte a gyülekezetet és idézte fel lébényi kapcsolódását, illetve emlékeit Végül Szemerei János püspök szólalt fel, aki az egyházkerület nevében köszöntötte a gyülekezetet. Elmondta, hogy nekünk, evangélikusoknak különösen fontosak ezek az évfordulók, mert sokáig nem lehetett templomunk.

Családi vállalkozásban indul újra Börcsön a volt Evangélikus Szeretetház

Bizonyára sokan értesültek arról, hogy a Börcsi Evangélikus Szeretetházat bezárták és eladták, de egyúttal kíváncsiak a további fejleményekre is. Az elmúlt időszak eseményeiről és az otthon újraindulásáról Tengelic Sziárd ügyvezetőt kérdeztük:

Mikor és hogyan jött a gondolat, hogy idősök otthonának a működtetésére vállalkozzon?

Nos, mi itt lakunk Börcsön, ami egy kis falu, és láttuk, hogy már három éve üresen áll a Szeretetház.

A bezárás nagy megrázkódtatást okozott mindenkinek, mivel ez egy közel százéves intézmény volt, de különösen annak a tizenhét dolgozónak, akinek itt volt a munkahelye. A képviselőtestületben, amelynek én is tagja vagyok, többször beszéltünk arról, hogy mit lehetne tenni ebben az ügyben. Akkor merült fel bennem először ez a gondolat.

Hogyan sikerült megvásárolni az intézményt?

Némi idő eltelte után a győri gyülekezet eladásra hirdette meg a három épületet, az egykori árvaházat és iskolát ill. a később épült apartmanházat. Mi jeleztük

vételi szándékunkat, és hosszas tárgyalás után egy banki konstrukció igénybevétele mellett megvásároltuk az ingatlanokat.

Milyen módon tervezik az újraindítást?

Nem ugyanazt kívánjuk nyújtani, mint az előző intézmény, hanem egy integrált szociális szolgáltatás bevezetését tervezzük, ami személyre szabottan többféle, választható ellátást jelent.

Milyen tervei vannak a gazdaságos működtetésre?

Nos, elsősorban a vezetésen kívánunk változtatni, mivel a korábbi években már látszott, hogy gondok vannak, egyre kevesebben jöttek az otthonba, ami tulajdonképpen a Győri Szeretetház fiókinstitúciója volt. Mi helyi vezetéssel, családi vállalkozásban kívánjuk működtetni az otthont. Felújítottuk a lakóegységeket, technikai fejlesztést végeztünk, bővítjük a konyhát, és ami a legfontosabb, a hatalmas 1,5 hektáros földterületet is hasznosítani kívánjuk, amivel nagyrészt biztosítani tudjuk az önellátást és az egészséges élelmiszereket.

Mikor lesz a nyitás, és hogyan állnak a jelentkezésekkel?

Örömmel mondhatom, hogy mind a 49

helyünkre van már jelentkező, érdeklődő, de még nem kötöttünk szerződést mindenkivel. Egyébként hamarosan nyitunk. Általános tapasztalat, hogy az ilyen szép és csendes helyen levő otthonokban, amelyek nincsenek messze a várostól, hosszú várólista van. Ezért bizakodó vagyok.

Van-e belépési díj, és mennyi lesz a havi gondozás díja?

Belépési díj van, ami attól függ, hogy ki milyen elhelyezést, szobát vagy apartmant kér. A havi gondozási díj előreláthatóan 120-150 ezer Ft lesz, attól függően, hogy megkapjuk-e a gondozott után az állami normatívát.

Hogy fogadták a faluban és a környéken az otthon újraindításának a hírért?

Mondhatom, hogy mindenki örömmel fogadta, különösen azok, akik régebben is itt dolgoztak.

Az otthon új neve Levendula Szeretetház lesz, mivel az ingatlanok megvásárlásakor a Szeretetház nevet is megkaptuk. Szeretettel várjuk az új lakókat.

Köszönöm a beszélgetést!

**Összeállította: Koháry Ferenc;
ferenc.kohary@lutheran.hu**

Versekkel Isten dicsőségére

2015. október 17-én rendezték meg Kaposváron a nagy hagyománynak örvendő Keresztyén Költők Találkozóját. Az idei évben több mint húsz vers és tucatsal is több előadó vállalta, hogy verseivel Isten dicsőségét és szeretetét tolmácsolják a kaposvári hallgatóságnak. A nap szervezője Balassa Jenő, dombóvári presbiter örömet fejezte ki a sok értékes vers miatt, és megköszönte a helyi gyülekezet befogadó szeretetét. Pongrácz Máté lelkész áhítatában az élő hitre és az Isten személyes megismerésére hívta fel a figyelmet. A versek között a Kaposvári Evangélikus Énekkar szolgált, valamint Hricó Iván kántor orgonamuzsikája emelte a délelőtti hangulatát. A találkozó végül szeretetvendégséggel és beszélgetéssel zárult.

Misszió másként

„Reformáció és tanítás” címmel egyházmegyei napot tartottak 2015. október 3-án a nagykanizsai evangélikus gyülekezetben.

A nap tartalmas programját Zsugyel Kornél zalaegerszegi lelkész áhítata nyitotta, majd Levente Péter és Döbrentei Ildikó előadását hallgathatta meg a megye összes gyülekezetéből érkező hallgatóság. A házaspár megismerkedésükről és életük különleges útjáról szólt. Jó volt újra tudatosítani, hogy a házasság a férfi és nő szövetsége, ami mellett ki kell tartani életünk végéig. Isten ebben segítségünkre van. Fontos üzenet volt továbbá, hogy a gyermek nem a szülő tulajdona, hanem Istené, *aki egy titkos batyut ajándékoz minden újszülöttnak*, amit azért kap szülő és gyermek, hogy ezt a kis batyut éveken át kibontogassa, hogy végül a gyermekben lévő talentum feltáruljon. Az előadás után lehetőség nyílt sokféle kiadvány vásárlására és dedikálására. Ebéd után a nap második felében dr. Korányi András tartott előadást Reformáció 500. évfordulójához kapcsolódóan. Az előadásban szó esett Luther és Melancthon oktatási elképzeléséről, illetve arról, milyen problémákkal küzd a mai magyar evangélikus oktatásügy. A nap végén Pfeifer Ottó iharosberényi lelkész tartott záró áhítatot.

Ezúton is köszönjük a nagykanizsai gyülekezetnek a vendéglátást és a lelki töltekezés lehetőségét!

Siker a földért

Idén október 8-11-e között rendezték meg a „72 óra kompromisszum nélkül” társadalmi akciót, mely fiatalokat és idősebbeket mozgósított egy, a társadalmi kérdésekre nyitottabb és cselekvő jövőért.

Somogy megyében az evangélikus gyülekezetek immár negyedik éve szervezik az akciót Arató Eszter lelkész nő koordinálásával. Idén is sok fiatal és idős érkezett a megye számtalan gyülekezetébe, hogy templomtakarítással, festéssel és a templom körüli utcákon szemétszedéssel járuljanak hozzá az önkéntesség népszerűsítéséhez és a környezet szebbé tételéhez. A munka végén sok helyen közös ebédre és beszélgetésre is sor került, majd kiosztásra kerültek az ajándék sapkák, melyek a résztvevők számára kedves emléket jelenthetnek az önkéntes napról.

Összeállította: Pongrácz Máté; mate.pongracz@lutheran.hu

Hangos csendeshétvége

Október harmadik hétvégéjén a soproni hunyadis ovisok Katica csoportjának családjai az óvónők által szervezett csendeshétvégén vettek részt Balatonszárszón. A hetedik alkalommal zajló esemény a szokásos módon napsütéses, hangos és élményekkel teli volt. Lehetőségük nyílt pihenni, sokat beszélgetni, kötetlenül játszani, löszfalat mászni, az őszi Balatont megcsodálni, nem utolsósorban pedig a hitünkben épülni. Baranyay Csaba és Erzsébet községi lelkészek jó hangulatú beszélgetést vezettek a család fontosságáról, miközben az aprónép óvónőink bábelőadásán és kézműves foglalkozásán vett részt. Vasárnap családi istentisztelettel zárult a program, amelyen Tóth Károly soproni lelkész szolgált.

Sopron 450.

A reformáció Magyarország területén Sopronban jelent meg először. 1565-ben itt már nyíltan lutheránus lelkészt hívtak meg, Gerengel Simont, aki az év őszén megszervezte az önálló evangélikus gyülekezetet, szintén az országban először. Ennek a 450. évfordulóját ünnepelték október 10-én a soproniak. Az istentiszteletet ezen a napon rendhagyó helyen, Gerengel szolgálati helyén, a soproni evangélikusok egykori főtemplomában, a ma római katolikus Szent Mihály-templomban ünnepelték. Isten ígését Ittész János nyugalmazott püspök hirdette. A program a gyülekezeti házban folytatódott, ahol dr. Hafenscher Károly és dr. Harmati Béla László köszöntőjével megnyílt az új állandó kiállítás, amely bemutatja a gyülekezet négy és fél évszázados történelmét és jelenét egyaránt.

Tanítók emlékezete

„A hálaadás forrása nem aranyban és ezüstben, anyagiakban mérhető, hanem beszédben és ismeretben, vagyis igében és hitben” – hangzott el a Farádhoz tartozó jobaházi imaházban, ahol a község evangélikusai október 4-én, a hálaadás vasárnapján nem csupán a kézzelfogható adományokért adtak hálát Istennek, de megemlékeztek három néhai kántortanítójukról is. Tüske István és Varjas Márton a XIX. század második felében, Koczor Ferenc pedig a második világháború előtti években oktatta és nevelte a jobaházi ifjúságot. A tanítók sírjainak megkoszorúzását követően ünnepi istentisztelet keretében leplezte le és áldotta meg a gyülekezet lelkésze, Hanvay Enikő azt az emléktáblát, amelyet a leszármazottak, illetve részben az egykori tanítványok állítottak valamikori tanítóik emlékére. Az ünnepségen felszólalt a község volt polgármestere és díszpolgára, Tóth Mihályné, illetve Varga Zoltán polgármester is.

Összeállította: Tubán József; tubanjozsi@freemail.hu

Kicsi és színes

Így ősz derekán, a címben szereplő második jelző bizonyára a természetet juttatja eszünkbe: a színpompás – változatos erdőket, a nyugalomra térő, illetve erre készülő növényvilágot. Ebben az évszakban magától értetődött számomra, hogy párhuzamot vonjak kicsiny kis gyülekezetünk és a szívárvány színeiben játszó természet között.

A Szentgotthárdi Evangélikus Egyházközség aprócska szórványgyülekezet a nyugati határszélen, amelyhez a gyönyörűsége Őrség jó néhány tele-

tanévnyitó istentiszteleten megjelent hittanosok - újak és régiek – gyülekezetünk jövőjének az alapjai. Ezt a szeptember harmadik vasárnapján tartott napot rájuk építve szerveztük meg, sok-sok színes gyermekprogrammal, játéklehetőséggel és előadással. Zenes istentiszteletünkön visszaidéztük nyári hittantáborunk hangulatát, ahol

pülése is hozzá tartozik. Kicsi és színes közösség a mienk, amely, bár nem egyszer úgy tűnik, pihenni készül, de a megújulás ereje, Isten gondviselő szeretete és a Szentlélek „frissítő szele” mindig felébreszti. Persze igyekszünk mi is ilyen-olyan programokkal mozgásban tartani tagjainkat.

Nyár vége – ősz eleje mindig a közösségépítés, az újbóli összehangolódás ideje, melyet – többek között – gyülekezeti kirándulással és gyülekezeti/családi nappal próbálunk megvalósítani.

Idei kirándulásunk úti célja Prága volt. Három nap a szépséges, történelmében gazdag – és Magyarországgal sokszor összeforrt – cseh fővárosban: a tornyok és a finom, színes sörök városában, igazán hangulatkelő és közösséget erősítő alkalom volt.

Ezt követte egy hét múlva gyülekezeti napunk, amely a jövő kezdete „címet viselte”, utalva arra, hogy a

a gyerekek vidáman zengték ifjúsági énekeinket, ezen a vasárnapon a gyülekezettel közösen. Később lehetőség nyílt a „cserebere” asztalnál megunt holmik, ruhák, játékok, használati tár-

gyak gazdaváltására, négyféle kézműves, kreatív foglalkozásra, és a templomvezetés során különféle érdekességeket megtudni gyülekezetünk és építményeink múltjáról, jelenéről. Az ugrálóvár és egyéb sport- és udvari játékok kellőképpen kifárasztották a kicsiket, így a közös ebéd előtt leültünk, hogy megnézzük az egymásra figyelésről és segítségnyújtásról szóló interaktív mentős előadást. A nap utolsó, fix programja egy rövid népi színdarab megtekintése volt, melyet a bajánsenyei Kerkabarka Színjátszócsoporthoz adott elő nagy-nagy örömeinkre és rekeszizmaink megmozgatására.

Jókedvben, vidámságban – hála Istennek –, gyermekzsivajban nem volt hiány, így a munkaévnél reménnyel telve, frissen, feltöltözve vághattunk neki, hogy kicsi gyülekezetünket további színes alkalmakkal, Isten segítségével továbbra is ébren tartsuk.

Kollerné Loós Zsuzsanna
Összeállította: **Kőrösi Krisztina;**
krisztina.korosi@lutheran.hu

Új tanév, új remények

Nagy várakozás előzte meg a Kmety György Evangélikus Általános Iskola és Óvoda tanévnyitó istentiszteletét, amelyet augusztus 31-én, 17 órakor rendeztek a fenntartó malomsoki gyülekezet templomában. Már a kezdés előtt negyed órával zsúfolásig megteltek a padok, sőt még az utcán is álltak emberek.

A felfokozott érdeklődésnek több oka is volt, melyek közül a legfontosabb, hogy a tavasz folyamán Horváth Ernő Zoltán személyében új igazgatót választott az egyházközség prebitériuma, akinek beiktatására ezen az ünnepi órán került sor. Emellett három tanár is esküt tehetett Isten és a gyülekezeti tagok színe előtt, valamint húsz elsős kisdíák részesült Urunk áldásában, ami nagyon szép szám egy falusi intézmény életében.

Az ünnepi istentiszteleten Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke szolgált igehirdetéssel, majd beiktatta hivatalába az új igazgatót. A liturgiát Weltler Gábor lelkész vezette, az énekeket a Szivárvány zenekar kísérte. Az orgonát Weltler Sándor, a gyülekezet egykori lelkésze és Horváthné Somogyi Renáta, az egyházközség kántora és felügyelője szólaltatta meg. Részt vett az alkalmon Polgárdi Sándor esperes és az Országos Iroda Oktatási Osztályának képviselői is.

Szemerei János püspök István vértanú történetének egy fájdalmasan szép mondatáról (ApCsel 7,56) szóló igehirdetésében a jelenlévők figyelmét a földiekről az égiek irányába emelte. Az igében felhangzó nyitott menny képe ugyanis Isten irántunk tanúsított felfoghatatlan szeretetének a jele.

Ennek alapján az egyházi iskola szolgálata kettős célt szolgál: a minket körülvevő világ megismerése mellett Isten mennyi világának titkaiba is bepillantathatunk – Jézus Krisztus által.

Horváth Ernő Zoltán köszöntőjében kiemelte, hogy a kreatív, alkotó munkához szükséges nyugodt légkör megteremtésén fog munkálkodni. A pedagógiai szolgálat lényegét nem csupán a tananyag átadásában, hanem a gyermekekben szunnyadó tudásvágy felkeltésében jelölte ki. Hangsúlyozta, hogy egy falusi iskola is tud olyan színvonalon, vagy még akár nagyobb nívón is működni, mint egy városi „mamut” intézmény. A jelenlévők kifejezték azt a reménységüket, hogy amilyen áldott és meghitt volt a tanévnyitó minden pillanata, olyan lesz majd az előttük álló teljes tanév is.

„Bízzatok, én vagyok!”

Jézusnak ezzel a vigasztaló és bátorító igéjével hívogatták a Veszprém megyei gyülekezeteket a pápai sportcsarnokba október 18-án az immár négy alkalommal megszervezett egyházmegyei találkozóra. A nyitó istentiszteletet az egyházmegyében működő két általános iskola (a pápai és a marcaltői) diákjainak és tanárainak műsora keretezte. Isten igéjét Szemerei János püspök hirdette, a korálokat pedig a Magyar Honvédség Zenekara kísérte. A délelőtti programban helyet kapott a takácsi néptáncgyűttes és a csikvándi kórus műsora is. E kettő között pedig dr. Hafenscher Károly már a reformáció 500. évfordulója felé tekintve osztotta meg gondolatait. A délelőtti utolsó felvonásaként a malomsoki gyülekezetből újtára indult Szivárvány zenekar hívta a jelenlévőket egy közös dicsőítő éneklésre. Az ebédet követően a Vekker együttes koncertje következett, majd fórumbeszélgetés vette kezdetét, amelynek vezérfonalát a 80 éves Evangélikus Élet köszöntése adta, de természetesen aktuális egyházi témákat, problémákat is érintett. Végül a Szivárvány zenekar adott még egy rövid koncertet, majd Polgárdi Sándor esperes úti áldásával ért véget az egész napos programsorozat.

Összeállította: Weltler Gábor; gabor.weltler@lutheran.hu

Az egyház spirituális hőforrás

A zsinat a missziói törvény átdolgozásán munkálkodik. Ennek kapcsán kérdeztük meg a misszióról ennek a munkádnak az országos felelőseit személyes véleményükről. Három kérdésünkre Szeverényi János, országos missziói lelkész, Lupták György, a Missziói Bizottság elnöke és Németh Zoltán, a Gyülekezeti és Missziói Osztály vezetője válaszol.

Kérdések:

1. Fogalmazza meg röviden, mit jelent Önnek a misszió?

2. Hogy látja, egyházunk mennyire tölti be küldetését?

3. A jelenlegi helyzetben Ön mire tenné a hangsúlyt? Melyik jelenlegi munkaterületet erősítene meg, vagy új formát vezetne be?

Szeverényi János

1. A misszió létezés, lételem, életforma; elsősorban nem program, diszciplína, hanem állapot. A só, világosság, kovász hatása a környezetre.

Istentől kapott mandátum a világ, a népek és az egyének evangelizálására a nagy missziói parancs szerint: igehirdetés, tanítvánnyá tétel, tanítás, követség, közösség.

2. Erre a kérdésre nem lehet igenel vagy nemmel válaszolni. Nincs igazuk azoknak, akik hallani sem akarnak a megtérésről, Isten ígéje szerinti megújulásról. Kisebb gondok, hibák ellenére nagyjából mindent rendben találnak egyházunkban.

Azok látását, véleményét sem fogadhatjuk el, akik szerint az egyház végstádiumban gyengélkedik, lejárt az ideje, Isten is talán lemondott róla...

Egyházunk olyan, mint egy nagy fa: beteg, száradt ágai is vannak, de mindig találunk rajta új hajtásokat. A fa élete nem önmagában van. Az Örökkévaló alapította és tartja meg az egyházat.

Kétségtelen viszont, hogy a semper reformanda, a folyamatos reformáció biblikus tanítása alapján van mit tennünk. Jézus Krisztus és evangéliuma nem változik, de a kor, amelyben az egyház él, fénysebeséggel változik. Jézushoz és evangéliumához kell térnünk, igazodnunk ma is. Jézus, az apostolok és a reformátorok önzonosak és érthetőek voltak. Mozogtak, nem ők vártak az emberekre, nem csak hívogattak, hanem úton voltak, oda mentek, ahol az emberek éltek. Egyházunk (más népegyházakhoz hasonlóan) túlzottan statikus, a mai ember számára nehezen érthető.

Ugyanakkor sokan csendesen, alázattal, „névtelenül”, hittel, elhivatottan végzik a szolgálatot, mint például Varga Gábor, a pilisicsabai missziói otthon gondnoka. Huszonöt éve vezeti az intézetet, minden nap, reggeltől estig, négy-öt szakmát is gyakorolva. Hála Istennek többen is élnek így hitüket egyházunkban.

Jelzés értékű, hogy nincs professzionális missziológia a lelkészképzésben. Ma elsősorban misszionárius lelkészekre van szükség. Misszionáriusokat pedig csak misszionáriusok tudnak képezni. Döntő szerepe lehet a megújulásban a zsinatnak, egyházvezetésnek és a lelkészképzésnek.

3. Meglátásom szerint nagyobb hangsúlyt, sőt prioritást kellene kapnia az evangelizációnak, újabb formáinak, a lelki megújulásnak egyházunkban. Európa és hazánk elpogányosodott, illetve az ezotéria és okkult világ felé fordult. Újra kell evangelizálni népünket. Az egy-

ház elsősorban nem intézmény, szervezet, hanem spirituális hőforrás. Például a kínai földalatti egyházban nincsenek épületek, templomok, szolgálati autók, fizetések, de élnek égő szívű hívők, akik a külső nyomás, üldöztetés ellenére is misszionálnak. Kínában naponta 20-25 ezren térnek meg. Az élő egyházban minden hívő misszionárius is.

Nálunk nagy a hangsúly a külsőségeken, a szervezeten, anyagiakon, de viszonylag kevés a tűz, a hit, az elkötelezettség. A sok (át)szervezés, tervezés, stratégiaalkotás a Márta-féle aktivitásra emlékeztet. A Mária-modell mintha besoroltatott volna a pietizmus, fundamentalizmus skatulyájába.

A népegyház lebomlóban van. Át kell alakulni, formálódni hitvalló, újszövetségi szellemiségű, családias közösséggé. Tanítani és gyakorolni kell a „falakon kívüli” holisztikus missziót. Tévedésnek tartom annak hangsúlyozását, hogy a templomba járó és adakozó egyháztag a gyakorló keresztyén. A templomi istentisztelet minimálprogram csupán. Fontos az igehallgatás és a közösség miatt, de ez nem lehet cél, hanem csakis eszköz a mindennapi követéshez. A gyakorló evangélikus az, aki hallja a Pásztor hangját és követi Őt nonstop, szünet nélkül. Az autó nem a tankolásért van, hanem a hordozásért. Ez ám a „nagy utazás”.

Lupták György

1. Missziói alapállásomat meghatározza egy fordulat az életemben.

Eredetileg tanárnak indultam. Szegedi diákéveimben azonban döntően meghatározta az ottani evangélikus diákifőköri és id. Cserháti Sándor személyisége. Ehhez társult még édesapám életpéldája, aki az evangélizáció ügye mellett kötelezte el magát egy életre. Ott értettem meg és azóta is meggyőződésem, hogy nincs fontosabb küldetés, mint az embereket Jézus Krisztushoz vezetni, illetve megtalálni ennek a leghatékonyabb és leghitelesebb módját. Lelkészi szolgálatomat folyamatosan jellemezte ez a keresés (ProChrist, KIE, a vállalkozók közt végzett szolgálat, az Iniciatíva Egyesület).

2. Röviden szólva: nem tölti be. Mert az a felfogás, hogy vasárnap szólnak a harangok, nyitva a templomajtó is, bárki bejöhet – az még nem misszió. És ma ez az általános felfogás mind az egyházvezetés, mind a lelkészek többsége szerint is. Egyházunk a rendszerváltást követően szinte minden energiáját az iskolák visszaszerzésébe fektette. Nagyszerű és jó dolog. Fontos, hogy a diakóniánk is nagy lendületet vett. De ezzel együtt elszalasztottunk sok-sok missziói lehetőséget, hiszen 1990 után szabadon, korlátozás nélkül bárhol, akár utcákon

és tereken is, bátran és sokszínűen végezhetünk volna a missziói parancs szerinti küldetésünket. A következmény is látható: leépülő, lassan elerőtlenedő, megszűnő gyülekezetek egész sora. Theo Sorg, egykori stuttgarti evangélikus püspök hasonlítja egyik könyvében mai szolgálatunkat az utcán rabló-pandúrt játszó gyerekekhez. Akik a kezükből pisztolyt formálnak, és a szájukkal pufogatnak egymásra, puf-puf. Ilyen sok igehirdetésünk ma, ilyen a szolgálatunk is, erőtlenséggel. Természetesen fontos szolgálatot töltenek be a Missziói Központ és mellette a missziói lelkészek. De a misszió nem akciók sorozata kell legyen, hanem az egyház egészére legyen jellemző a missziói aktivitás.

3. A mozgás az élet. Meg kell mozgatni papjainkat, gyülekezeteinket, egyházunk egészét. Legyen minél több olyan esemény, amely friss és lendületes, ahová jó elmenni, s ahonnan gazdagodva lehet hazatérni. Emellett pedig újra föl kell fedezni a Szentírás igazságát: a hit hallásból van. Vagyis a hirdetett ige legyen a középpontban. Ne valósulhasson meg olyan országos rendezvény, ahol nem hangzik el legalább egy, ütős igehirdetés. A kerületi és az országos missziói napok jó példával járnak elől – népszerűek is, ma ezekre megy el a legtöbb ember.

A harmadik a hitelesség. Hiteles életű lelkészek, példamutató magánélettel. Akiknek a bizonyágtétele mögé bátran fősorakozhat a családjuk. Jobban és hatékonyabban kell figyelni a teológushallgatók és a lelkészek lelkigondozására. Meg kell támogatni az iskolalelkészek szolgálatát is és rajtuk keresztül az iskolai missziót. Mert óriási lehetőség a mintegy 17 ezer diákunk között végezni hatékony missziót. A gyülekezetek kapjanak több és hatékonyabb-átgondoltabb humán lehetőséget. Országos egyházunk éves költségvetésében kapjon a jelenleginél sokkal hangsúlyosabb esélyt és nagyobb pénzügyi keretet a missziói munkaág. Összegezve: megkeresni és megszólítani embertársainkat ott, ahol élnek. Tenni ezt Isten erejével, hitelesen, sokszínűen, igazodva a kor lehetőségeihez, de soha nem feledve, Jézus Krisztus az út, az igazság és az élet!

Németh Zoltán

1. A Gyülekezeti és Missziói Osztály szemléletében a misszió kapcsolatba kerülést, kölcsönhatást jelent. Nem egyoldalú üzenetátadást tehát, hanem a másik fél megértésén, elfogadásán, identitásának tiszteletben tartásán alapuló párbeszédet. Hisszük, hogy ha az evangélium üzenete egy ilyen alapokon nyugvó kapcsolatban adatik tovább, akkor a másik fél, aki felé a misszió irányul, megtalálja hozzá saját életének, történetének és személyiségének kapcsolódási pontjait. Ebben az egyenrangú, kölcsönösségen alapuló kapcsolatban, egymásra hatásban mindkét fél változik, gazdagodik és megújul. Az Újszövetségben, azon belül a Cselekedetek könyvében különösen jól érzékelhető, hogy a keresztyén ember és közösség csak akkor tud környezetére az evangéliummal hatással lenni, ha kész és képes környezetével ilyen egyenrangú kapcsolatba kerülni, és ennek következtében kész és képes maga is változni, hitében és hitgyakorlatában új szempontokat érvényesíteni.

2. Meglátásom szerint egyházunk részben tölti be küldetését. Egyfelől az evangélium hirdetik szószékekről, kázusok alkalmával, hittanórákon, stb., másfelől azonban egyházunk egy meglehetősen zárt rendszert alkot a társadalmon belül, és kevés kapcsolódási pontja van a környezetével. Ahol meg is valósul ez a találkozás, ott sok esetben egyoldalú üzenetátadás történik, és nem jön létre az említett egyenrangú,

kölcsönösségen alapuló kapcsolat. Mi „bent” vagyunk az egyházban, és próbálunk rávenni „kívülállókat”, hogy jöjjenek be. Már az első keresztyének is szembesültek ezzel a helyzettel, valamint a benne rejlő kísértéssel, de rá kellett jönniük a Lélek vezetésével – nem volt könnyű dolga velük a Léleknek, gondoljunk csak Péter felkészítésére a Kornéliusznál tett látogatása előtt –, hogy nekik kell kimenni és bemenni másokhoz, belépni hozzájuk, a saját élethelyzetükbe. A misszió szemével nézve tehát mi vagyunk kívül, és nekünk kell valahová, valakikhez bemenni, belépni. Idegenek vagyunk, vendégek. Ez pont az ellenkezője a mai, hogy úgy mondjam „egyházi életérzésnek” és az ebből fakadó gyakorlatnak, amelynek során mi itt „bent” mondjuk a magunkét – mi vagyunk „otthon” –, és várjuk, hogy jöjjenek hozzánk „vendégek”, akik talán itt is maradnak. Amikor a kifelé mozdulásról beszélek, akkor nem az utcára gondolok, nem a járőrelők leszólítására, és nem a házakba történő becsöngetésre, hanem olyan hiteles jelenlétre az élet bizonyos területein, amelynek köszönhetően létrejöhet az említett kölcsönhatás. A következő kérdésnél mondok erre néhány példát.

3. Előbb mondok három kulcsszót: gyülekezet, család, expedíció.

1. Gyülekezet nélkül nincs misszió. A gyülekezet nemcsak hátere és kiindulópontja a misszióknak, hanem célja, a befogadó közössége is. A mai missziós krízisnek az is az egyik oka, hogy nincs erős gyülekezeti háttér, ahonnan kiindulhatna a misszió, és nincs befogadó és megtartó közösség, amely a megszólítottakat befogadná. Itt nincs mód ennek részletesebb kifejtésére, de a Gyülekezeti és Missziói Osztály egyik törekvése, hogy a gyülekezeteknek abban is nyújtson segítséget, hogy fentiek értelmében „missziói kondíciójukat” megőrizhessék.

2. A család azért lehet a misszió szempontjából stratégiaileg fontos, mert mind a gyülekezeti munkában, mind az intézményeink – oktatás, diakónia – terén az a tapasztalat, hogy ha van valahol igény a szélesebb társadalom részéről az egyház szolgálatára, akkor az a családok felől fogalmazódik meg, legyen szó a gyermekek neveléséről, a családi élet és ünnepek teljesebbé tételéről, a beteg vagy idős családtagok gondozásáról. Ma sok más alapértékhez hasonlóan a család mint közösség is válságban van, és a szülők igénylik a segítséget az imént említett területeken, mert általában idő, anyagiak, és lelki hiányában kevesnek érzik magukat a megfelelő erkölcsi, mentális és spirituális feltételek megteremtéséhez családjuk, családtagjaik számára. Ehhez adódik még, hogy sokan eleve alapvető hiányokkal és krízisekkel küzdenek ezen a területen, gondoljunk a gyermekeiket egyedül nevelőkre, az elváltakra, a csonka, vagy patchwork-családokra, stb. Ha egyházunkban mind gyülekezeti szinten, mind intézményes formában – pld. egyházi családgondozó szolgálat – megjelenne az ezekre az igényekre kínált válasz, az megteremtene a nyitás és kapcsolódás lehetőségét a szélesebb társadalom felé.

3. Expedíció alatt olyan szolgálattevők, egyházi, gyülekezeti munkatársak kiküldését értem, akik a társadalmi élet olyan területein és olyan élethelyzetekben tevékenykednek egyházon kívül, amely területeken találhatók emberek helyzetükből adódóan fogékonyak a spirituális kérdés-felvetésre, illetve lelki támogatásra szorulnak. Jelenleg egyházunkban a gyülekezeti lelkési szolgálat van középpontban, és az egyéb szolgálati területek, mint például a börtönben, hadseregben, kórházban stb. végzett lelkési vagy lelkigondozói szolgálat marginális helyet foglal el. A jövőben érdemes lenne ezekre a területekre nagyobb hangsúlyt fektetni, illetve hasonló, még látóterünkön kívül eső területeket is feltérképezni és bekapcsolni. Ennek érdekében az ilyen területeken végzett szolgálat presztízsét növelni, a szolgálati feltételeket és körülményeket javítani, a benne tevékenykedőket megfelelően képezni kell.

Összeállította: Koczor György,
gyorgy.koczor@lutheran.hu

REFORMÁCIÓ 498

1517. október 31.

Ez az a dátum, amelynek 500. évfordulójára készülődik az egész lutheránus világ.

Ez az a nap, amelyet egyetemesen elfogadunk a lutheri reformáció kezdőpontjaként, és amely napon ünnepeljük is azt. 498 éve mindenszentek ünnepének előestéjén a wittenbergi egyetem teológiai professzora, doktor Luther Márton ágostonos szerzetes a búcsúcédulákkal kapcsolatos korabeli gyakorlat felett megfogalmazott kritikáját vitatételek formájában nyilvánosan közzétette. Hogy valóban kiszegelte-e a 95 tételt a templom kapujára, vagy ez csak későbbi legenda, azt nem tudjuk, de hogy nyomtatásban megjelentette őket, annyi bizonyos. Sőt kisvártatva már maguknak a tételeknek a magyarázatait is közreadta, mégpedig alázatosan X. Leó pápának ajánlva.

Mindennek és az elterjedt sztereotípiáknak a tükrében talán különösen hangzik, de Luther valójában nem volt reformátor. Nem óhajtotta felborítani az egyház rendjét, szervezetét és jogegységét, mint például Zwingli és a nyomában járó reformátusok, akik főként világiakból álló testületek kezébe adták az egyház kormányzását. Nem hangoztatott újfajta hitelveket, mint a német parasztháború zavaros látomásokat hirdető prófétái, akik a Szentírástól elszakadva, saját vallási élményeiktől elragadtatva vitték gyakran szó szerint is a halálba a követőiket. Nem hirdette a dogmáktól mentes, az ember szabad gondolkodására hagyatkozó vallásosságot – sőt irtózott az ilyesmitől! –, noha mára gyakran ilyen szabadgondolkodóként torzult el az alakja sok megemlékező szemében. Nem vezetett be egyszerű, puritán, külsőségektől mentes, újfajta istentiszteleti formákat, hanem a hagyományos misét ünnepelte halála napjáig.

Luther ugyanis nem reformátor volt, hanem teológus, Isten ígéjének szolgája. Jó teológusként és Krisztus ügyének szenvedélyes képviselőjeként

mért meg az ige mérlegén mindent, például korának divatos teológiai irányzatait – amelyeknek képviselői egyébként magukat valóban gyakran nevezték reformátoroknak! –: a skolasztikusokat, akik az emberi gondolkodás, a filozófiai logika útján igyekeztek megfogalmazni hittételeiket, vagy éppen a misztikusokat, akik a szív magányosságában, a szemlélődésben próbálták megtalálni a mennyei igazságokat. A Szentírás mérlegén pedig Luther számára mindkét irányzat könnyűnek találtatott. Így lett Luther a kereszt teológusa. 1518 tavaszán az ágostonos

rend Heidelbergben tartott konventjén Luther elővezette azokat a tételeket, amelyek egyébként jóval nagyobb jelentőséggel bírnak a búcsúcédulákkal kapcsolatos 95 tételnél, és amelyekben megfogalmazta: emberi próbálkozások és igyekezet helyett Isten kinyilatkoztatására és cselekvésére szabad csupán hagyatkozni. Isten kinyilatkoztatása és cselekvése pedig mindenekelőtt Krisztus keresztje. A kereszt, amelyben az emberek gyakran csak a kudarcot, Isten vereségét látják, de amely mögött ő elrejtőzve, az ellenkező látszat leple alá bújva végzi üdvöt szerző munkáját. A kereszt, amely nem tudja igazolni a kegyes ember igyekezetét, de mint elveszett bűnöst, kegyelmesen megigazítja őt Isten színe előtt Krisztus véréért. A kereszt, amely arra int, hogy képtelenek vagyunk megérteni Isten cselekvését, ám bizalommal hagyatkoznunk kell azokra, ha nem akarunk elveszni.

A reformáció jelképes 500. évfordulójára készülődve fedezzük fel mi magunk is a kereszt teológiáját, és Lutherral együtt ámulunk el annak gazdag, üdvösséget hirdető üzenetében.

Ave crux, spes unica! Üdvözlégy, kereszt, egyetlen reménységünk!

Tubán József

Artikuláris nap

Az egyik ismerősöm mondta, amikor megmutattam neki az artikuláris napon készült képeket és videókat: „Bár sajnos nem értettem egy szót sem, és még eddig sohasem voltam Magyarországon sem, de olyan jó volt azt az egy napot Nemescsóban tölteni. Sajnos nem tudom mi volt ott, de egyet érezni lehetett, ragyogtak az arcok, VALAMI történt ott azon a vasárnapon.”

Ahogy nézegetem a képeket, és próbálom felidézni az artikuláris napon történt dolgokat, nagyon nehéz megfogalmazni, mit is éltünk át. Egy biztos, valami különleges dolognak lehettünk részesei. Sok mindent lehetne mesélni, mi volt, ami nagy hatással volt ránk, mindazokra, akik ott voltunk, de azt gondolom, nem lehet mindent felidézni.

Mi az, amit mi megéltünk? Egyrészt hallatlan nagy örömet, boldogságot, hogy ennek részesei lehettünk. Mindenkinek nagy öröm, amikor zsúfolásig megtelt templomban hangozhat el az Erős vár a mi Istenünk. Amikor együtt lehet látni több mint száz gyermeket, szüleivel együtt, amikor láthatjuk az emberektől megtöltött utcákat, akik Isten ígéjére éheznek. Elmondhatatlan érzés megélni az úrvacsorai közösséget ebben a környezetben. Sokáig lehetne sorolni a

szívet szorító élményeket, amikor megláttuk a virágokat az oltár előtt, mert mindenki, aki eljött, valamit szeretett volna adni, valamivel szeretne volna kifejezni háláját az Istennek. Nagy öröm volt számunkra, hogy a mi Élő Köveink is bemutatkozhattak, hiszen többek között itt hallhattuk először Porkoláb Martin erre a napra készített zenekari művét.

Természetesen mindenhol vannak zöke-nők, főleg egy ilyen nagyságrendű, több mint 1800 főt befogadó rendezvénynél. Nem lenne azonban helyénvaló véleményem szerint, ha a szálkákat keresve a lényegről elterelnénk a gondolatainkat. Hiszen aki eljött – hiszem és bízom is benne –, gazdagabban térhet haza. A cél pedig egyértelműen az volt, hogy áldozatot hozva, mindenki közről vagy távolról együtt lehessen különbségek nélkül, egy test tagjaiként Isten ígéje körül. Sok kérdés volt, vajon minden elkészül-e? Emberi oldalról nézve talán igen,

de hiszem és kérem, hogy Isten áldása kísérje az artikuláris nap utóéletét is.

A színfalak mögül hadd hangozzék el még egy vélemény: „Én csak azt sajnálom, hogy nem tudtam mindenhol részt venni!” Hiszen a segítők csapatának egy nagy része nem tudott minden programon jelen lenni. Voltak, akik még az istentiszteletre sem tudtak bejutni. Felejthetetlen azonban a csütörtök este, amikor a segítőkkel megtelt a templom, és az az összefogás, mellyel mindenki igyekezett hozzátenni valamit az ünnephez. Talán egy kis gyülekezetnek nagy feladat egy ilyen alkalom megszervezése. Igen, valóban az, de nem lehetetlen. Összefogással falak omolhatnak le, és lehetőségek nyílhatnak meg önként, érdekek nélkül.

Kalincsák Balázs és Kalincsák Balázné Varga Katalin

Fogékony vagyok az újra

Sok mindennel próbálkoztam, sok mindent elértem, sikereket éltem meg, mondja Rókusfalvy Pál műsorvezető, producer, borász, az etyeki Rókusfalvy Birtok tulajdonosa.

A Rókusfalvyak mindig nagy családban éltek. Apai és anyai ágon is sok testvér volt, Rókusfalvy Pálék hatan vannak testvérek. Kelenföldön konfirmált, az ottani baráti kör egész életét meghatározta, zenésztársait ott ismerte meg. Középiskolában zenekart alapítottak, amit csak egy iskolai programnak szántak, ám a Stúdiom Dixieland Bandet Prőhle Gergely 1983-ban benevezte a Ki mit tud?-ra, amit meg is nyertek. Tíz évig zenéltek együtt.

– A családban rajtam kívül mindenki tudta, mi akar lenni, én fogékony voltam mindenre. Tanítóképző főiskolát végeztem, utána a zenélés volt az életem, a koncerteket is én szerveztem. Harsonáztam, énekeltem, konferáltam, csak kiderült, hogy ez nem megy az iskolával együtt: tanév idején nem lehet külföldre menni egy-két hónapra. Egy véletlen fellépésnek köszönhető, hogy a Danubius Rádió egyik kitelepülésére felkérték a zenekart, az ottani konferálásomat hallotta a Magyar Rádió akkori zenei szerkesztője, aki egy dzsesszműsornál felajánlott egy szerkesztői állást a rádióban, amit örömmel vállaltam. Abbahagytam a tanítást, a rádiónál szerkesztőként, műsorvezetőként kezdtem, a riporterkedéstől a rádió ügyvezető igazgatói pozíciójáig mindent körbejártam. Izgalmas időszaka volt a magyar médiának, a kereskedelmi rádió privatizációját testközelben éltem meg.

Próbálta saját kreativitását kihasználni,

mindig számtalan ötlete, elképzelése volt. A rádiózás mellett 1991-ben alapította az akkor egyszemélyes vállalkozást, a Roxer Reklámot. A rádióreklámok adták az alapját a vállalkozásnak, ami fejlődött; hívta a testvéreit, a bátyját, az öccsét. Az egyszemélyes cégből ötven személyes cégcsoport lett. A kommunikációs cégek sokrétű a tevékenysége, pr-rel, rendezvény szervezéssel, online marketinggel foglalkozik, nagy nemzetközi tendereket nyernek. Ez egy olyan szakma, ahol évről évre meg kell küzdeni, hiába kreatív és jó az ember, állítja Rókusfalvy Pál.

– Szerencsés vagyok, sok mindenre próbálkozhattam, sok mindent elértem, általában sikereket éltem meg, az életszakaszomnak megfelelően jól döntöttem. Ezeket nem mondhatom tudatos döntésnek, egymáshoz kapcsolódó munkák voltak.

Nem állítom, hogy a szüleim nem izgultak, mikor egyszer azt látták, hogy zenész vagyok, tanítók, rádióban, tévében szerepelek, produkciós céget vezetek, reklámokat készítek, most pedig a bor – ezt végképp nem értették. Mindig be tudtam építeni egy korábbi tapasztalatomat, ma a borturizmusban az a háttér, amit a rendezvény –, illetve a reklámvilágban tanultunk.

Véletlen volt, ahogyan a szőlő, a bor, a borászat világához közel került, holott előtte nem ismerte ezt a területet, alkoholt sem fogyasztott. Unokatestvére, Alkonyi László meg akarta alapítani a Borbarát Magazint, a Roxer jó segítséget adott. Rókusfalvy Pál vele ment el először kóstolókra. Pillanatok alatt beleszeretett ebbe a területbe, a borászok világa könnyen szerethető.

– 1997-ben Laci elvitt Etyekre egy borkóstolóra, amiről nem is hallottam, pedig itt élek tizenöt kilométerre tőle. Ez volt a „végzet”, az etyeki borászokkal jó kapcsolatom alakult ki. 1999-ben egy picit, 200 négyszögletes területet vásároltam, egy kis prэшázat, ma egy több hektáros birtokon dolgozunk, agráriumra, gasztronómiára épülő családi vállalkozást indítottunk. Nagyon rossz borokat készítettem, de nagyon lelkesen. Nincs ilyen irányú végzettségem, viszont az affinitás megvolt bennem, érdekelt a borászat. A Roxert egyre inkább a testvéreim irányították, én az etyeki birtokot kezdtem építgetni, amibe a testvéreimet ugyanúgy bevonom; ahova megyek, rántom magammal az embereket. Nincs borászom, a kezdetektől én vagyok, a szakma

tanulására sok időt, energiát fordítok. Felnőtt a fiam, 23 éves, az egyetlen felsőfokú borász diplomával rendelkező ember a csapatban, decemberben államvizgázik a Budapesti Corvinus Egyetemen, szőlész-borász szakmérnökként. Az etyeki birtokon a munkák java része rám, bátyámra és a fiamra hárul. Rengeteg dologba ösztönösen vágtam bele, a látszat ellenére azonban megfontoltan lépkedek.

Befogadta őt a szakma, állítja Rókusfalvy Pál. Azt a tapasztalatot és tudást, amit az elmúlt évtizedekben más területeken szerzett, itt hasznosítja. Túl kell látni a birtok határán, ez a filozófiája a birtoképítéssel kapcsolatban. Felelős azért a borvidékért, ahol dolgozik. Etyeken próbált közösségi teret alkotni, tizenhárom éve elindították az Etyek Pincefesztivált, ami ma Etyeki Piknik néven működik. Az etyeki bor hírnevét csiszolgtatják, de a magyar bor ügye is fontos, azért is felelősséget érez.

– Sokszor volt lehetőségem, hogy bekapcsolódjak a magyar bormarketing munkájába. Alapítottam egy díjat, a Borászok Borását. A szakma legrangosabb díja lett, az egyetlen olyan, amit nem szakmai szervezetek ajánlása alapján, hanem borászok adnak egymás között. Az elmúlt évek győztesei megszavazzák Magyarország ötven legjobb borását, a jelöltek pedig maguk közül választják ki a legjobbat.

Hogy a bor után mi a következő terület, amibe belevág, arra Rókusfalvy Pál úgy válaszol: túl sok a borban adódó lehetőség, hogy bármi mást tudjon mellette csinálni. Mindig fogékony volt az újra, de a bor sok feladatot ad. Van négy gyereke, akikkel szeret foglalkozni. A két nagyobb az első házasságából, Palkó és a huszonöt éves Lili, aki sikeres latin versenytáncos volt, zenés darabokban táncolt, bölcsész diplomája van, most műsort vezet a Petőfi TV-n. A két kisebb, Janka és Luca, a második házasságából; a picik és a nagyok imádják egymást. A közös nyaraláshoz mindannyian ragaszkodnak. Rókusfalvy Pálnak Etyek és Budaörs között telik az élete, a traktorozást ő végzi. Egyik nap borszakmai kérdésekben államtitkárral, miniszterrel beszél, másnap kimegy a birtokra és felül a traktorra.

A család a budaörsi gyülekezetbe jár. Rókusfalvy Pál tartott már ott szőlőről, borról előadást, borkóstolót, de ha húsvétkor harsonásra van szükség a templomban, azt is vállalja.

Balla Emőke

Órimagyarósdai tábor fiatal felnőtteknek

Kimondhatatlan hálával tartozom az Úrnak, hogy jó pár év kihagyás után ismét volt **lehetősége a fiatal felnőtteknek** (20-40 éves korosztály) arra, hogy együtt **táborozhassanak**, új barátokat szerezhessenek, és tudjanak elmélkedni az ezen korosztályt érintő aktuális kérdésekről.

Órimagyarósdon a felújított Életfa Evangélikus Ifjúsági Tábor adott otthont a tábornak. Az őrési csendes, nyugodt táj biztosított lehetőséget a kikapcsolódásra, elcsendesedésre, a megszokott életritmusból való kiszakadásra. Jóleső érzés volt a szomszédba reggelente átmenni házi tehéntejért, amit a reggeli fejés után még frissen, melegen kaphattunk. A reggeli ébresztőnk sem a szokásos mobil ébresztő volt, hanem a harsány kakas a szomszédból.

A tábor lelki vezetője a vönöcki lelkész, tiszteletre méltó Kovácsné Tóth Márta volt. Teológusként, csoportvezetőként szolgált Lázár Anikó és Bolla András.

A délelőtti programok a teológusok által vezetett reggeli áhítattal indultak a templomban, ahol gitárokkal kísért éneklés keretében ráhangolódtunk a napi témára. Ezt követte a bevezető előadás, majd a lelkész által tartott főelőadás. Nagy örömmel ittuk Márta néni szavait, amit ezúton is köszönünk neki! A kiscsoportos beszélgetés keretében volt lehetősége mindenkinek elmondania gondolatait, egymás hitét erősítve. Minden napnak megvolt a maga témája: 1. Párkapcsolat, házasság, család, 2. Munkahely, pénz, megélhetés az Istenhit „ellenében”, 3. A mi fegyverünk az ima és a szeretet, 4. Szolgálat a mindennapokban, az egyház.

A Vadása-tó adott lehetőségeket a délutáni szabad programra: akár egy kellemes sétára, akár egy hűsítő fürdőzésre, akár az útba eső malomgát tanösvényen fotózásra.

Az estét az esti áhítat zárta, melyet szintén gitáros éneklés színesített a templomban.

Programból nem volt hiány:

- Filmklub keretében két alkalommal sikerült keresztény tartalmú filmet megtekinteni, ami bizony elgondolkodtatott, hitet erősített.

- Egy esti bibliai kvíz keretében mérhették össze bibliai tudásukat a csapatok.

- A szerdai gyalogos kirándulás első célpontja a szőcei tőzegmohaláp volt. A „Lápok Háza” interaktív múzeum mutatta be a láp megtekintése előtt a lápok élővilágát, sokszínűségét. A második célpont a Borostyán-tó hűsítő vize volt, ahol megmártóztunk.

- Az őrési tájra jellemző a fazekasmesterség. A tábor keretein belül, a tábor helyszínén volt lehetőség egyrészt agyagból figurákat készíteni, másrészt pedig a korongozás

mesterségébe kóstolva kisebb edényeket készíteni, így mindenki hazavihette az általa készített fazekasedényt. Kellemes pillanatokat őriznek ezen emlékek odahaza.

- Egy alkalommal egy helyi vállalkozó segédletével szintén a táborban volt lehetőség arra, hogy mindenki saját magának készítsen kürtöskalácsot, parázs felett megsütve. Finom lett, jóllaktunk vele.

- Közös sütés keretében egyik délután/este cicegét (tócsni) készítettünk, ahol a közös munka öröme közös vacsorával folytatódott.

- A tábortűz egy tábor csúcspontja: jólesik a szabadban a tűzrakás, a szalonnasütés, a parázs melletti gitáros éneklés. Jólesett érezni a tábortűz meghitt, összekovácsoló melegét.

- „Titkos tesó” keretében egymást ajándékoztuk titokban, gyakorolva a másakra odafigyelő szeretetet. Mindenkinek a neve szerepelt egy kalapban és mindenki húzott egy nevet, ő lett a „tesója”, aki felé szeretettel fordult a tábor ideje alatt. Csak a tábor végén derült ki a tábortűz mellett, hogy ki kinek volt a tesója.

- A közös főzés sem maradt el: a szombati úrvacsorás istentisztelet után utolsó ebédre bográcsgulyást készítettünk.

A legelső áhítat témája volt: „Ne félj!” Megtudtuk, hogy a félelmeket a pokolból kovácsolják, és a sátán a megrendelőjük. Menekülünk valami elől, ami meg sem támadott soha. Ezen gondolatok már az első este békét hoztak a táborra, és ez ihlette a vendégkönyvbe írtakat: „A Bibliában 365-ször szerepel a felszólítás: »Ne félj!« Ezt kívánjuk az év minden napjára vendéglátóinknak. Hálásak vagyunk ezért a helyért, ahol felüdülhettünk, feltölthettünk, erősödhattunk!” Aláírás: Ricsi és a cicegék

A tábor végeztével valami nem befejeződött, hanem elkezdődött: tervezzük jövőre is ezen tábor szervezését ugyanott. Két visszajelzés két táborlakótól: „Nekem ajándék volt ez a hét”, „Ez a hét óriási tanulás volt.” Folyt. köv...

Remport Richárd, táborszervező

Emlékezés Kovács Gézára, egykori lelkészünkre

Kovács Géza (Rábaszentmihály 1915. – Györság 2000.) evangélikus lelkészre emlékeztünk születésének 100., halálának 15. évfordulóján a győri Nádorvárosi Újtemplomban. Az istentiszteleten az igehirdetés szolgálatát Ittész János ny. püspök végezte, a nádorvárosi énekkar korál feldolgozással szolgált. Az istentiszteleten a népes családon kívül megjelentek a környező gyülekezetekből is.

Kovács Géza rábaszentmihályi gazdálkodó családban született. Elemi iskoláit Mérgezen és Téten végezte, a Soproni Líceumban érettségizett, majd a Soproni Evangélikus Teológián végzett 1939-ben.

Gyenesdiási missziói lelkész, 1942-44 között a győri gyülekezet segédlelkésze volt.

A gyenesdiási évek alatt ismerkedett meg feleségével, Manninger Ilonával, akivel 1945-ben házasságot kötött. Házasságukat Isten nyolc gyermekkel ajándékozta meg.

1948-ban ismét Györbe szólították, ahol Kapi Béla, majd Túróczy Zoltán püspökök mellett másodlelkészi szolgálatot végzett. Nehéz időszak volt. Több lelkészársa távozott a szolgálatból politikai vagy egészségügyi okokból. Megmaradt társaival népfőiskolákat szerveztek, ahol lelkészek, szakoktatók foglalkoztak a gyülekezetekből érkező ifjakkal. Szervezői munkája során negyvenkét dunántúli gyülekezetbe látogatott el.

A nádorvárosi gyülekezet első lelkésze, Ittész Mihály 1950 júniusában váratlanul elhunyt. Utódja Kovács Géza lett, aki 1950-1982 között – nyugdíjba vonulásáig – a nádorvárosi gyülekezet parókus lelkésze volt.

Nehéz időszak következett. A nádorvárosi templom építése 1948-ra befejeződött, de a belső berendezések lassan, a hívek adományaiból készültek. Államosították az iskolákat, korlátozták, nehezítették a hitoktatást, elvették a földeket, a Szeretetházat is ki akarták telepíteni, sikertelenül. A börtönszolgálatot megtiltották, a kórházi szolgálatot akadályozták.

Lelkészársakkal, és a gyülekezet hűséges tagjaival járták a győri körzetet, hogy a beköltöző evangélikus családokat bevonják a gyülekezet életébe. Így sikerült 670 (!) új egyházfenntartó testvért elérni.

Az 1960-as évek viszonylagos nyugalmat hoztak, így Istentől kapott erővel Börcsön és Öttevényen új templomot építhettek.

Közben családja növekedett, az anyagi lét nehézségei ellenére nagy szeretetben, imádkozó lélekkel nevelték gyermekeiket. Felesége, Ilonka néni a nagy család gondja mellett szeretettel részt vett a gyülekezet életében is.

Nyugdíjba vonulása után Györságon találtak új otthonra. Ha egészsége engedte, folytatta egyházkerületi kutatásait. Összeállította a győri evangélikus gyülekezet történetét, konfirmációs kátét tervezett, bibliamagyarázatot írt.

Az egyházi ünnepek gyermekműsora, a szeretetvendégségek melegsége, az adventi, a böjti áhítatok sora, a bibliamagyarázatok, a meghitt, nyugodt beszélgetések, keresztselések, konfirmációk, temetési, esketési szolgálatok tükrözték elhivatottságát.

Saját magáról így vallott egy beszélgetésben:

„Sohasem támadtam, de a sérelmet szóvá tettem, a megalkuvást nem tudtam elképzelni.”

„Összefoglalóan mindig úgy éreztem, hogy Isten a repedésekbe állított, és én igyekeztem rendezettséget hagyni magam után. Köszönöm, hogy meghagyta a gyermeki látást, amellyel újra és újra észrevehettem, milyen csodálatosan működik Ő az életemben.”

Kovács Péterné, nádorvárosi kántor

2016-ban is olvassa a Dunántúli Harangszót!

Megrendeléseiket az eddigi módon küldhetik el a gyorgy.koczor@lutheran.hu email címre, a 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2. postacímre, vagy a +36 20/824-3444 telefonszámon.

Eddigi megrendelőink levélben kapnak értesítést!

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség

Számlaszám: Uni Credit Bank 10918001-00000028-48030025

Külföldről: IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025

A közlemény rovatba kérjük beírni a **megrendelő neve és címe** mellé: **Adomány DH**

(Egy újság egy évre szóló önköltségi ára 1.600 Ft/példány)

Ahogy az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket. (Ézs 66,13)

2016. év igéjével kívánunk
minden olvasónknak és családtagjainak
szeretetteljes karácsonyi ünnepeket
és áldásos újesztendőt.

A szerkesztőbizottság

Az EPOT-on a Dunántúli Harangszo is bemutatkozott

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ORSZÁGOS PRESBITERKÉPZŐ TANFOLYAMOK

Szeretettel
hívunk és várunk
a presbiterképzésre
RÉVFÜLÖPRE

Három hétféle – töltekezésre,
gazdagodásra, közösségélményre,
elmélyülésre!

2015-16. munkaév tanfolyamai

Készülünk a VI. és VII. tanfolyamra!
Már több, mint 300 presbiter elvégezte!
Kérdezze meg tőlük!

A képzés 3x2 nap, helyszíne:
Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ
RÉVFÜLÖP

Minden képzés három találkozásból áll:

VI. Országos Presbiterképző Tanfolyam

1. találkozás: 2015. november 13-15.
2. konzultáció: 2015. december 4-6.
3. vizsga és összegzés: 2016. január 22-24.

VII. Országos Presbiterképző Tanfolyam

1. találkozás: 2016. március 18-20.
2. konzultáció: 2016. május 13-15.
3. vizsga és összegzés: 2016. június 3-5.

Az első öt országos presbiterképző tanfolyam
résztevői igazi családi közösséggé formálódtak.

A tanfolyam felelős vezetője:

Dr. Hafenscher Károly lelkész

szakmai felügyelet:

Dr. Fabiny Tibor professzor

Előadónk voltak az első öt tanfolyamon:

**Dr. Garádi Péter, Tubán József,
Gregersen Labossz György, Szakács Tamás,
Isó Dorottya, Sefcsik Zoltán, Vető István.**

Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ

H-8253 Révfülöp, Fűredi út 1.

www.konferenciahotel.hu

Telefon (csak munkaidőben!):

+36 87 464 107 vagy +36 20 770 38 29

Szeretettel hívjuk és várjuk
a VI. vagy a VII. presbiterképzésre
RÉVFÜLÖPRE!

*felelősen Istenért
felelősen emberekért
elkötelezett szolgálatban
tudatos hittel*

A presbiterképzés tanfolyamai
INGYENESEK
a képzés költségeit evangélikus egyházunk
finanszírozza.

Előadók Listája
Evangélikus Oktatási Központ
Jelentkezni lehet:
presbiterkepzes@lutheran.hu
revfulop@lutheran.hu

Dunántúli Harangszo

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Megjelenik negyedévenként

Felelős kiadó: **Szemerei János** püspök

Főszerkesztő: **Kovács László**

Telefon: +36 20/824-2869

Email: kovacs.laszlo312@upcmail.hu

Szerkesztés, terjesztés: **Koczor György**

Telefon: +36 20/824-3444

Korrekto: **Miklósné Jancsó Hanna**

A szerkesztőség címe: **9401 Sopron, Pf. 268**

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Megrendelhető: E-mail: gyorgy.koczor@lutheran.hu

Postacím: **8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.**

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az
alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: **Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség**

Számlaszám:

UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025

Külföldről: IBAN: **HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025**

Készült az **Asperján Nyomdában**

Tördelés: **RENZOL Dekor Reklámstúdió, Zalaszentgrót**

A cikkek tartalmáért a szerző vállal felelősséget!

ISSN **1416-9770**

A hátlapon a templom kisharangja látható.

